

L'ucmajor

de pinte en ample

REVISTA MENSUAL

Febrer 1990

Número 98 - Preu: 100 Ptes.

L'EXCLUSIVA DE CA'N BOLENO, 61 ANYS D'HISTÒRIA

MIQUEL
BEZARES,
PREMI
CIUTAT DE
PALMA DE
POESIA 1990

90 AGROALIMENTÀRIA MOSTRA BALEAR D'ALIMENTACIÓ

Del 15 al 18 de Febrer

PALMA DE MALLORCA · RECINTE FERIAI DEL POLÍGON DE LLEVANT

LA MÁXIMA CALIDAD.

Visite AGROALIMENTARIA 90, la Mostra Balear de Alimentación, donde va a poder comprobar y degustar lo más exquisito y selecto que en materia de alimentación se hace en las islas.

La Feria está servida.

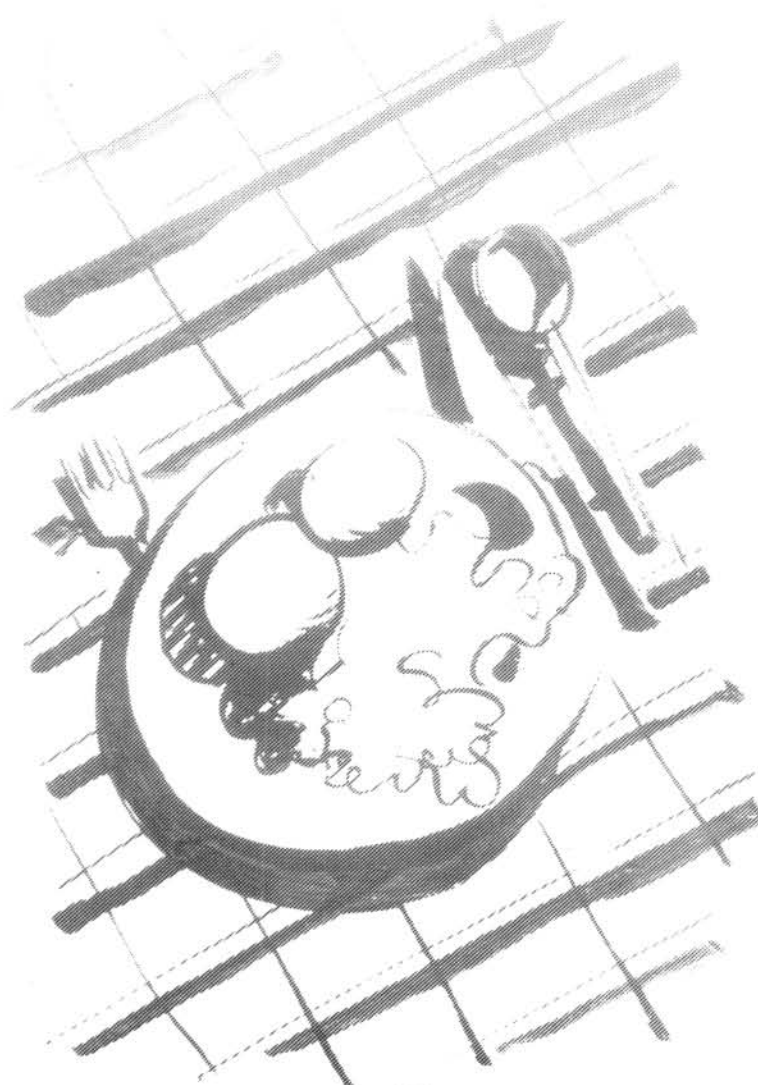
Le esperan nuestros mejores quesos, los más deliciosos caldos, embutidos y sobrasadas, nuestra incomparable repostería, la industria de la almendra más en flor que nunca...

Lo más selecto del sector alimentación reunido en una muestra inigualable. En AGROALIMENTARIA 90. Con suma calidad.

Jueves 15 y Viernes 16 · Visitantes profesionales.
Sábado 17 y Domingo 18 · Público en general.

 IFEBAL
Institució Ferial de Balears

Federico Garcia Lorca, 16 · 07014 Palma de Mallorca · ESPAÑA
Tel. (971) 45 55 00 · Fax (971) 45 12 21 · Telex. 68594 COCIN E

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Agricultura i Pesca

Revista mensual
Dep. Leg. PM-350-1.981
Any IX

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor

**INFORMACIÓ I
PUBLICITAT:**
C/ Bisbe Taixaquet, 105
(Lluçmajor)

DIRIGEIX:
Catalina Font

COL·LABOREN:

Joana Artigues
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Miquel Bezars
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Joan Contestí
Bartomeu Font
Joana Font
Damià Fullana
Antoni Garau
Catalina Garau
Joan B. Garau
Maties Garcías
Miquel Janer
Coloma Julià
Antoni Llompart
Margalida Martín
Miquel Mascaró
Margalida Mut
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Andrea Puig
Sebastià Rubí
Jaume Salvà
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Jerònia Socías
Joan Socías
Gabriel Thomàs
Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens
Antoni Vadell
Francesc Verdera

SECCIÓ ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col·laboren:
Joan Jaume
Jaume Manresa

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fotos Fermín
C. Julià
Mut Fotos
Antoni Monserriat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Informacions Llevant S.A.

El pensament de la
Revista s'expressa només
a través de l'Editorial.

Entre tants sotracos com ne-
guitengen la nostra vida co-
munitària són poques les
ocasions propícies a la dis-
tenció, a un xic d'alegria
que alleugereixi la feixuga tasca del so-
breviure quotidià. Darrerament, al nos-
tre poble, algunes notícies de caire cul-
tural han animat, l'ambient, al moderat
nivell que tot allò relacionat amb la
cultura pugui «animar» un poble de
les nostres terres..

Dues iniciatives municipals molt po-
sitives han d'ésser esmentades en
aquest sentit. Per una part, la convoca-
tòria, per part de l'Ajuntament, als
mestres i gent relacionada amb el món
de l'ensenyament de la nostra contrada
per tal d'investir a la confecció de ma-
terial educatiu relacionat amb la reali-
tat geogràfica, social, històrica i cultu-
ral de Lluçmajor. Material (itineraris,
proposades de diferents camps d'estudi,
informació de tot tipus) adreçat a
donar a conèixer la realitat llucmajor-
era passada i present als nostres estu-
diants, en una línia de continuïtat i
ampliació d'horitzons de la qual insi-
nuava la publicació l'any passat del nº
1 de la col·lecció QUADERNS
DIDÀCTICS. Per altra, la presentació

de la col·lecció PAPERS DE L'ALLA-
PASSA, un intent de contribuir a l'an-
làlisi, la difusió i la projecció de la poe-
tessa Mª Antònia Salvà, figura cabdal
de les lletres del nostre poble. Aquesta
col·lecció (dos números ja publicats)
sembla que pot esdevenir un material
documental seriós i reflectir l'entorn
d'una obra que, fins fa poc temps,
havia estat motiu només d'elogis o de
blasmes, tan apassionats com poc ob-
jectius. Pel que va permetre endevinar
la conferència dictada per Margalida
Tomàs el dia 27 de gener (serà el tercer
número de la col·lecció) les perspecti-
ves en aquest sentit són, clarament, op-
timistes. El balanç d'aquests dos pro-
pòsits municipals gairebé ja ara reali-
tats, no pot ésser més satisfactori.

En darrer terme, i en un altre àmbit,
tots els que feim la revista hem de ma-
nifestar la nostra satisfacció per l'ob-
tenció del Premi Ciutat de Palma de
Poesia per part del jove escriptor lluc-
majorer (col·laborador assidu de «Lluç-
major de Pinte en Ample») Miquel Be-
zars. Esperam i desitjam que aquest
guardó suposi un incentiu que ajudi
el jove poeta a continuar una tasca que
ha envestit amb rigor i encert.

Ple Ordinari del 29-I-90

Declaració d'Àrees protegides totes les zones de la Marina de Lluçmajor

Com s'esperava, l'interès de l'últim Ple celebrat per l'Ajuntament de Lluçmajor va ser sobre el tema urbanístic, concretament, el punt onze de l'ordre del dia, relatiu a l'informe de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori del Govern Balear, sobre la suspensió del Planejament del terme municipal de Lluçmajor.

Sobre aquest tema, el Ple va acordar declarar zones protegides els terrenys rústics de Son Reïnés i Son Avall, de S'Estanyol. També s'inclouen S'Estalella, per la qual cosa es suprimeix la projectada zona industrial i central tèrmica de GESA, i port de subministre i descàrrega de carburants. Així mateix no es podrà construir ni urbanitzar, en la part del Cap Blanc, Camí de S'Àguila i Cas Busso: Amb la supressió del Projectat nucli militar, que inclou una ampla zona de Cala Pi.

Amb l'abstenció dels grups socialista, Popular i UM, es va aprovar la proposta del regidor del PSM, Matias Garcies, ajudat per Rabasco, de declarar zona protegida, la dels Llobets, quedant pràcticament tot el nucli rústic de la Marina de Lluçmajor, lliure de noves urbanitzacions.

NOU ESTUDI A TOLLERIC

A causa de l'oposició del Grup Popular, ajudat pels vots d'UM i del regidor J. Rabasco, es deixà sobre la taula per a un millor estudi per part del PP la recepció provincial de

la Urbanització de Tolleric.

Amb els vots en contra de Rabasco es va aprovar inicialment l'estudi de detalls per edificar en els solars nos. 1, 2, 4 i 5 del carrer Dragonera de S'Arenal. Rabasco es va oposar novament dient que en aquest carrer s'hi troba el C.P. del mateix nom, els nous edificis taparan el sol als escolars. Va contestar en Tomàs Garcias, president d'Urbanisme, comen-

tant que no havia vist mai un Pla General que contemplàs un estudi de les obres, perquè, digué, «el sol surt per l'est i es pon per l'oest».

A més, en el mateix pla urbanístic es va aprovar sotmetre a informació pública la Junta de Compensació de la Urbanització del Puig Ros, l'estudi de detalls de solars de Son Verí Nou, i el Pla d'inversions per obres d'infraes-

tructura hidràulica del Consell Insular, que contempla les obres del servei d'aigua potable i clavegueram a les urbanitzacions de Bellveure, i Son Verí, amb un pressupost de 250 milions de pessetes, i subvenció del 60 % a càrrec del Consell Insular.

ALTRES ASSUMPTES

A l'esmentat ple es va aprovar el nomenament de suplent de Jutge de Pau, a Miquel Font Oliver, i d'advocat procurador per defensar dos procediments contenciosos-administratius i, amb l'oposició de Rabasco, l'establiment d'una escola de gimnàstica rítmica i la publicació d'un butlletí d'informació municipal.

Quant al curset de gimnàstica, el regidor Sr. Rabasco digué que aquesta escola serà només per als residents de Lluçmajor i no per als de S'Arenal, i pel que es refereix a la publicació de butlletí, pensa que serà un full de propaganda del Programa 2000 socialista. El grup Popular també va expressar la seva desconfiança sobre aquesta publicació, reservant-se el dret de supervisar-la abans de cada edició. Tomàs Garcias va puntualitzar que no es tracta de cap diari, sinó d'un butlletí on es dona compte de tots els acords de les distintes comissions, a més dels que es produeixen en el Plens, sense estats d'opinió a favor o en contra dels distintes representants polítics.

A. Tomàs

CASA DE LA VILA

Extractes dels acords per la Comissió de Govern en sessió ordinària, dia 15-I-1990

- Aprovar el borrador de l'acta de la sessió anterior, celebrada el passat 29 de desembre.
- Prorrogar per tres mesos el contracte de servei de normalització lingüística subscrit amb la Sra. Janer.
- Es retira el punt quart de l'ordre del dia, referent al lloguer del local a S'Arenal per a biblioteca pública.
- S'informa favorablement de la creació d'una escola municipal de gimnàstica rítmica.
- Prorrogat per tres mesos el contracte amb INTRESS per al servei d'informació juvenil.
- S'autoritza una despesa per justificar, per un import de 190.000 pessetes per atendre les despeses dels actes de les festes dels Reis.
- Es formalitza el contracte de serveis amb: Maria Cucharrera (professora d'alemany) i Jerònia Taberner (Monitora de Tall i Confecció) fins el 30 de maig i un contracte laboral amb Mercè Juan (Professora d'Anglès) fins el 15 de juny.

Com en anys passats la Banda de Cornetes i Tambors de Lluçmajor va formar part de la Cort d'acompanyants dels Reis Màgics, el dia 5 de gener.

El grup de nins i nines components de la Banda fotogràfica amb les Reials Majestats, Melcion, Gaspar i Baltasar.

Hem de recordar que el proper dia 16 d'aquest mes de febrer, hi haurà una festa commemorativa de la Banda, amb la presència del seu padrí Tomeu Penya, amb un sopar i regals per als joves components. (Foto Fermín)

El director de Viatges Xaloki, S.A. Josep Manuel Luna, entrega els passatges al guanyador del viatge a Londres, Joan Caldés Sans.

El concurs organitzat per Viatges Xaloki i «LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE» es va realitzar els passats mesos de setembre, octubre i novembre.

El sorteig es va efectuar davant el notari Josep Moragues i el guanyador va fer una estada del 13 al 16 de gener a Londres. Enhorabona.

III Torneig de Truc de Balears

Els passats mesos de desembre i gener s'ha fet el III Gran Torneig de Truc de les Balears. En aquest concurs hi ha hagut participacions de quasi tots els pobles de l'illa, Lluçmajor entre ells.

El Truc, joc popular, és un del més coneguts de tots els jocs de cartes a Mallorca. És un joc d'envit, però es diferen-

cia dels altres perquè en aquest les pèrdues són mínimes pels jugadors perdedors, normalment es sol jugar a «pagar el beure», és bàsicament un joc d'entreteniment.

En aquest campionat de truc s'ha jugat una mica diferent a la forma habitual com ho feim a Lluçmajor, ja que malgrat esser quatre els juga-

dors, es juga a les dues «peces» (cavall de bastos i bo-veret) en lloc de les quatre (cinc de bastos, cinc d'oros, cavall de bastos i deu d'oros), les flors (tres cartes del mateix coll) tampoc valen.

A Lluçmajor la primera fase del Torneig s'ha duit a terme al Bar Espanya. El desenvolupament de la competició ha estat molt renyida, essent onze les parelles participants.

Les parelles finalistes foren tres, que de les onze partides jugades en guanyaren vuit. Després d'un desempat, el resultat fou:

Primer: Rafel Sampol Clar, Llorenç Sampol Clar.

Segon: Miquel Sacares Torres, Mateu Ripoll Taberner.

Tercer: Antoni Duran Coll, Jaume Oliver Alzamora.

També a S'Estanyol, al Bar Ca Na Marola es dué a terme una primera fase d'aquest torneig, el número de parelles participants fou de tretze i les parelles participants fou de tretze i les parelles guanyadores foren:

Primer: Pau Salvà Jaume, Joan Pons Rigo.

Segon: Joan Janer Andreu, Joan Janer Tomás.

Les parelles classificades en primer i segon lloc del Bar Espanya i Bar Na Marola participaran a una eliminatòria el dia 3 de març al Complexo Esportiu de Son Verí de S'Arenal. Des d'aquestes línies els desitjam sort.

Celso Calviño

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEM a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears** i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEM els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobriment de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEN il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEN el suport i la col·laboració de tots a la **Campanya de Normalització Lingüística** que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Impremta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

Gran Diada de Carnaval

Tomeu Sbert

La tradicional Diada de Carnaval anual serà enguany dia 24 d'aquest mes de febrer, l'horabaixa. La diada, es celebrarà fent aquest itinerari: des de Son Verí a la Plaça de les Meravelles. Coordina Foment de Turisme de Mallorca i en són principals patrocinadors el Govern Balear i l'Ajuntament de Llucmajor, organitzada pel sector hotelier de la zona. S'anuncien importants premis i a part, l'esmentat event de Carnaval, tendran lloc importants actes de festa tots encaminats a fer més agradable l'estància als turistes i a la gent en general de S'Arenal.

Hem d'esmentar la celebració de la «DIADA CICLISTA», per a tothom, amb un recorregut des de Ca'n Pastilla a l'Hotel San Diego de S'Arenal, la qual cosa sol resultar molt concorreguda i simpàtica ja que els ciclistes, la majoria, hi acudeixen disfressats. Aquesta diada es celebrarà el diumenge, dia 25.

UNIFICACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS

Les gestions que es varen dur a terme durant alguns mesos sobre la

Gent de la 3ª Edat de S'Arenal amb el batle Joan Monserrat i el regidor Manolo Valenzuela

possible unificació de les dues Associacions de veïnats areners han quedat a un punt mort i mortes, perquè sembla que uns i altres no ho veuen clar. Els actuals presidents són en Toni Martí Lliteras per part de Son Sunyer i Joan Riera pels de S'Unió de S'Arenal. Si la unió fa la força, no hi ha dubte que unir dues associacions duria més empenta i aconseguiria fructífers objectius, tant a nivell oficial com a particular.

MÉS PREMIS

Devers mil cinc cents

milions de pessetes es varen repartir a S'Arenal a causa d'un primer premi de loteria que va caure a l'expendeduria de Lola Fájula, al carrer Milà. Alegria, xampany, projectes en marxa a càrrec de les famílies sortades. Enhorabona!!!

MANOLO BEZARES PIQUERAS

En Manolo de Correus s'ha jubilat fa un mes. Duia 46 anys com a funcionari de Comunicacions i d'ells, un quart de segle a S'Arenal. Durant aquesta setmana ha rebut molts testimonis de simpatia i

apreci.

És un testimoni viu de l'evolució moderna de S'Arenal, ja que va arribar a la zona a començaments de l'any 1965, quan Correus encara no tenia oficina pròpia.

Feliç descans i per molts anys, amic Manolo.

TERCER ANIVERSARI

L'Associació de la Tercera Edat de S'Arenal presidida per Gori Daurep (perquè també en tenim dues d'aquestes associacions), va celebrar el tercer aniversari de la seva fundació. Diferents actes festius tengueren lloc: missa

**FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS
ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

solemne, assistència del batle Joan Monserrat, el qual en el seu parlament va anunciar novament l'interès del consistori i propi, de construir el més prest possible un local municipal modern per a la gent de la Tercera Edat.

El primer president i fundador va ser Josep Guasach Puig, i el local social era una habitació llogada del Bar «Aquí me quedo».

HOMENATGE PÒSTUM A ANTONI GALMÉS

El folklorista i escriptor Antoni Galmés Riera fou homenajat a títol pòstum, a Manacor, ciutat on va néixer fa 83 anys, encara que les darreres dècades va viure a S'Arenal. L'Ajuntament manacorí li va dedicar un carrer i l'homenatge en qüestió va ser encapçalat en la part organitzativa pel Patronat de Sant Antoni, de Manacor.

BITLLES

Llorenç Mas Pons, «Galleter», va participar al torneig més important d'Amèrica, de l'esport de els bitlles, a la ciutat de Chicago, aconseguint una classificació acceptable entre els millors jugadors del món.

NOTÍCIES BREUS

- Andreu Caballero de Segovia ha tornat, després de córrer la prova-aventura del París-Dakar, a peu. Va acabar en el 32^è lloc de la classificació general.

- Simó, el bon defensa de la U.D. Arenal ha causat baixa al club, baixa sol, licitada pel mateix jugador.

- Sis persones relacionades fortament amb el món del turisme assistiren a FITUR (Fira Internacional del Turisme), a Madrid.

- Un altre jugador de la U.D.. S'Arenal, Manolito,

també demanà la baixa perquè no jugava de titular, i se la concedí igualment que al jugador Simó.

- Important reunió a l'Hotel S. Diego entre gent del carrer de Miramar i membres de l'Ajuntament. Tema: la reformaanunciada de l'esmentat carrer.

- Les baranes del Torrent d'es Jueus, en molt mal estat. Necessiten «Mà de metge».

- L'edifici que es construeix a la part de S'Arenal-Palma, destinat a escoles públiques, a punt d'acabar. Aquest edifici donarà un servei necessari i important.

- Truc! Retruc! Una vetlada de molta emoció i un bon sopar varen tenir lloc al Complexo Esportiu del Tennis Arenal, que lidera Pere Canals. Eren eliminatòries del Campionat de Mallorca.

- Amb motiu de la festa de Sant Antoni s'encengueren foguerons a diver-

sos llocs de S'Arenal. Hi va haver molta bulla: ball de bot, botifarrons, llangonissa, vi a rompre i això sempre és bo.

- En el partit de III^a Nacional, Arenal-Manacor va fer la treta d'honor el juvenil F. Fernández León, el qual sofí fa temps un greu accident de circulació.

- La caçada a Son Albertí Nou, en la seva III^a Edició va tenir com a guanyadors la parella formada per Damià Sastre-Josep Pomares amb 5.500 punts. En segon lloc, Miquel Mir-Lluís Picó; la tercera plaça fou per Ricardo de Avilés-Paco Moragues. L'amfitrió, D. Sastre, va oferir un dinar a participants, jutges i amics.

- Quant a bàsquet, a Lluçmajor, partit de màxima rivalitat entre l'Aquacity-Lluçmajor i l'arenaler Impremta Bahía. El resultat, la victòria a favor dels de S'Arenal.

HAMBURGUESES

«PERROS»

«PINCHOS»

«PEPITOS»

Provin la nostra
CUINA RAPIDA, ÉS TROPI!...

Obert tots els dies

**Servei de begudes i menjars
de qualitat a preus raonables**

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

SA PERXA, S.A.

CARNISSERIA FÀBRICA D'EMBOTITS

SOBRASSADA, CAMAIOT,
BOTIFARRA, BOTIFARRONS,
SALSITXA FRESCA, PINXOS, etc.

Avd. Carles V, s/n - Lluçmajor (Tel. 66 20 64)
Avda. Mediterráneo, 28 - S'ESTANYOL

La protecció dels Llobets

A la sessió plenària del mes de gener, l'Ajuntament va aprovar les recomanacions que envia al Parlament de les Illes Balears sobre el futur Catàleg d'espais naturals a protegir. A la vista de la documentació presentada pel Govern Balear, les recomanacions municipals varen ser les següents:

1) -Ampliar l'àrea protegida de la marina (que inclou Capocorb Nou) fins a tota la possessió de l'Àguila, 2) -Excloure de l'àrea protegida de S'Estrella tota compatibilitat amb qualsevol ús indus-

trial i de serveis (en resposta als rumors de fer-hi un port de càrrega de combustibles) 3) -Excloure de la protecció aquells terrenys immediats a l'Estan-yol i a Cala Pi que el PGOU cataloga com a sòl urbanitzable no programat.

En el decurs del debat, en nom del PSM vaig manifestar la meua conformitat amb aquestes resolucions que provenien de la Comissió d'Urbanisme i Serveis, però també vaig presentar una esmena relativa a incloure els Llobets dins les àrees de pro-

tecció. Sotmesa a votació aquesta proposta, fou aprovada amb dos vots favorables (va sumar-s'hi el regidor J. Rabasco) i amb l'abstenció de tots els altres grups polítics: PSOE, PP i UM.

L'explicació del perquè vaig creure que la marina dels Llobets havia de figurar com a àrea a protegir, em duria a repetir els arguments que el PSM va exposar, ara ja fa dos anys, quan una fallida operació especulativa pretenia demanar l'interès social per fer-hi un complex hotel·ler en zona rústica no urbanitzable.

A parer meu, si ara el Parlament ens fa cas i declara Els Llobets àrea protegida, tancarem en portes definitivament a la presentació de projectes urbanitzadors (n'hi ha que diuen que n'hi ha d'altres de preparats)

No entenc, doncs, perquè havent-hi partits polítics i regidors que s'havien declarat políticament i personalment contraris als intents urbanitzadors d'aleshores, ara han deixat passar l'oportunitat de sumar-se a una clara proposta de protecció.

Maties Garcias

VIAJES **B**BELLVER ^{SA}

GAT. 1.463

Avd. Joan Miró, 7 - Local 1
07014 PALMA
Tels. 45 46 61 - Fax: 45 69 94

Dtor. Comercial: Matias Tomàs Cardell

VOS OFEREIX ELS SEGÜENTS SERVEIS:

- * Reserves electròniques de passatges (SAVIA / AMADEUS)
- * Viatges a «forfait» o a mida
- * Gestió gratuïta de certificats de residència a Lluçmajor i Palma
- * Passatges d'avió, vaixell i vols «xarter»
- * Reserves d'hotels
- * Entrega de passatges a domicili sense cap càrrec

SOM ESPECIALISTES AMB ASSESSORAMENT I ORGANITZACIÓ DE VIATGES PER A EMPRESES

«No em podia fer més que rialles, allò»

Miquel Bezares, Premi Ciutat de Palma de poesia 1990

En Miquel Bezares i Portell és defensor amateur dels premis literaris («serveixen per donar a conèixer gent que, si no, difícilment publicaria»), modalitat d'acte social criticada amb interès per una premsa i amb devoció per asseguts intel·lectuals de versallesca rebeldia. Segurament, la difícil continuïtat del nostre inviable país fa assenyats els pensaments d'aquest home, menys parcials del que us pugui semblar.

En Bezares que, d'altra banda, va nèixer fa vint i dos febrers, a Llucmajor, i per això l'entrevistarem és escriptor conscient des dels dèsset anys. Al carrer de la Fira i a Son Bieló treballa diversos gèneres en la seva llengua materna, el català. Això, des d'una infantesa castellano-parlant que, sostenc, allibera el seu llenguatge dels excessos rurals d'altres companys de quinta. «Tota llengua literària és apresa» ens fa recordar ell durant l'entrevista. Afegirem que les seves primeres lectures no foren els habituals volums de Na Maria Antònia i l'Escola Mallorquina, sinó poesia contemporània, triada a la col·lecció «guaret» que impulsava el campaner Damià Huguet. Nogensmenys, estudiant de filologia com és, el temps i el deure li han duit la moderació i els clàssics. Avui es declara partidari de llegir més els poemes que no pas els poemes, de no idolatrar noms ni fetitxes i de la no adscripció a cap bàndol literari organitzat. El cine d'Scott o la música d'Olfield, la vida quotidiana i el pensament existencial conformen una obra personal recreadora d'una simbologia (la sirena: «tothom sap què vol dir, la sirena», l'estranger: «és aquell qu no ets tu i viu dins tu i et roega) repetitiva i, afirma, desxifrable.

L'escriptura i el seu vehicle arribaren a Miquel Bezares durant el seu pas, devers el 1985, per l'Institut Maria Antònia Salvà, que vivia aleshores una certa efervescència cultural que ha assolit, potser, en l'obra primerenca d'aquest poeta el seu fruit més reeixit. I ho dic amb un orgull tan cert com il·legítim.

Guardonat en alguna altra ocasió,

Miquel Bezares és el premi ciutat de Palma d'enguany. Així, *Carnaval* (1990), una «festa tràgica» i tercer volum de la seva poètica, ingressa en el club on havien romàs a l'entrada les anteriors *Cos de Calitja* (1987), finalista del ciutat de Palma i *Crònica* (1989), nominada al Salvador Espriu i condemnada als calaixos. Impulsor, amb en Biel Thomàs i un grupet ben conegut, de les edicions atàviques («però ara som En Biel i jo, i no podem fer miracles»), hi té publicat el seu primer llibre i alguna col·laboració parcial. Com que es nega a seguir publicant a l'antic «Colón Club» («les edicions atàviques no hi són per a publicar llibres d'en Miquel Bezares») ja té editor emparaulat per al seu *Carnaval* i prest en cercarà per a la seva primera obra en prosa, *El Plant*, un recull de contes.

Poeta amorós que no anomena l'amor ni si el maten, el sexe monstruós i la mort són els seus temes. Sap que no agrada, «aquest allot sempre escriu de lo mateix», però «la vida es pot sintetitzar en el sexe i la mort». Molesta sovint les ànimes mees, però diu que no cerca la provocació.

Col·laborador habitual d'aquesta revista en la desapareguda secció «cap al suïcidi dels atàvics». desistí arran de la prohibició de publicar un conte d'un company seu de colla per part d'un consell de redacció atemorit per la polèmica socioliterària més virulenta de la dècada local. Dia primer de febrer, de matí, al casino la vila, recordarem la jugada. La transcripció d'aquest bocí és íntegra i literal.

ÉS UN CONTE QUE ENCARA EN TENC UNA CERTA PREDILECCIÓ

-Tu enviares un conte

-Jo hi vaig enviar un conte com hi he enviat poemes i mil coses. Jo ja sé com va sa revista, és ca nostra, allò! Jo hi vaig enviar un conte i el me publicaren perquè sempre els m'havien publicat. Tothom sap com sé publica una cosa a sa revista:

l'envies i te la publiquen. Va anar perfecte, a més, és un conte que encara ara en tenc una certa predilecció.

-Encara el defenses?

-A mi m'agrada.

-A mi mai no m'ha agradat.

-Perfecte! Bé, llavonques en vaig fer una carta, recordes?

-No.

-Sí, aquella que surt a sa *Crònica del defici*, ses «Lletres a Lucía», que les he recuperades per fer es llibre de contes, ara.

-Sí.

-Hi havia fragments de conte en aquesta carta. Però bé, no era es conte, era una altra història, bé és igual. El cas és que jo vaig escriure aquell conte i sa revista el me va publicar i ningú no me va venir a dir «ets un tal» o «ets un qual». No va passar res, ningú no me va dir res absolutament a mi. Però jo vaig sentir que hi havia hagut uns certs enrenous i unes amenaces com a de despuntar-se —o no ho sé, que si se varen arribar a despuntar no ho sé— de sa revista perquè varen dir que era «pornogràfic» he! (amb cara d'estranyesa). I jo, vaja! A mi no em podia fer més que rialles, allò. Perquè si una persona diu que allò és pornogràfic, primera que se'n vagi an es psiquiatre, vull dir que se'n vagi i demani que és sa pornografia. Sa pornografia és aberració, per començar.

¿Que aquell conte era eròtic? Ho és! I tant que ho és, eròtic. Té erotisme i el té perquè n'ha de tenir! Clar, jo no em pensava que allò produís una crisi en ets atàvics, ha-ha-ha! a sa revista, he-he; ses darreres.

Clar, just després d'això, en Joan Bautista...Garau va venir amb un altre conte i el me va donar a mi. Jo li vaig dir «du'l a sa revista».

ERA MÉS AVIAT DIVERTIT. PERQUÈ ERA UNA COSA MOLT DIVERTIDA, ALLÒ. JO ME'N RECORD, ERA DIVERTIDÍSSIM.

-Era pornogràfic aquest segon?

-Aquest era també eròtic.

-Erotic?

-Era més aviat divertit. Perquè era divertit! Era una cosa molt divertida, allò. Jo me'n record, era divertidíssim. No era ni molt menys pornogràfic, maldament després qualcú ho pogués pensar. I jo vaig dur es conte a sa revista i no-sé-qui-ni-no-sé-què-va-passar i sa qüestió és que es conte no se va publicar.

Clar, jo aquí me vaig empenyar, ha-ha. Me vaig empenyar perquè, per favor! si un determinat senyor d'un determinat partit polític diu a ses persones de sa revista «Ei! A mi me despuntau perquè s'altre dia me vàreu posar a parir», per exemple. ¿Vols dir que després enviaréu...s'enviarà una nota o se farà una rectificació?

-Mai s'ha feta!

-No s'ha feta mai. ¿I vols dir que no era una rectificació no publicar un segon conte eròtic, entre cometes? Maldament fos pornogràfic, maldament! Però, vull dir...

-Però no se sol admetre pornografia a publicacions convencionals, com bé saps.

-D'acord. Però vaja era eròtic. Un conte eròtic, a més, bastant descafeïnat, pens jo. Però, vaja, no era una rectificació d'alguna manera això? ¿No era com que dir «l'hem feta malament, idò ara ho farem bé i no el publicarem»? Estic parlant de rectificació perquè no vull parlar de censura, meam si m'entens!

Perquè allò... Clar! no vull parlar de censura perquè no crec que hi haja cap esperit censorador en aquesta revista.

-Idò en aquest cas...

-Sa qüestió és que es conte no se va publicar enlloc. Com que això me va semblar molt malament ja ni me vaig molestar en enviar una carta per queixar-me ni me vaig molestar en xerrar amb ningú. Simplement vaig aplegar, vaig dir «bé idò a partir d'ara jo no public res més a sa revista».

JO, PERSONALMENT, NO HE ESCRIT RES MÉS A SA SECCIÓ «CAP AL SUÏCIDI DELS ATÀVICS»

-I aquí s'acabaren ets atàvics.

-D'ençà d'aleshores s'acabaren ses col·laboracions. No. Me pareix que qualcú va publicar un poema o un dibuix o no sé què. Me pens que se va publicar alguna cosa, però jo, personalment, no he escrit res més a sa secció «cap al suïcidi dels atà-

vics».

-De fet aquí va acabar sa secció...

-Supòs que sí.

-...i, una mica, s'esperit de clan.

-Sí, supòs que sí. En es darrer sopar que vaig anar jo, de sa revista, vàrem fer com una mena de pamflet amb so conte que no havia volgut publicar sa revista i amb una sèrie e poemes meus. Un poema que està en es *Carnaval*, per cert. I després d'això ja no n'he sabut res més.

Ara me vàren enviar una carta per veure si volia escriure un article per sa revista, per s'aniversari o es cent números. Ho vaig trobar divertit, que m'ho enviassen. Supòs que l'escriuré.

-Gràcies.

-No...vull dir...

SEMPRE HE TENGUT SA SENSACIÓ DE QUE NINGÚ NO LLEGEIX ETS ATÀVICS

-No pot ser que (l'intent de publicar el segon conte) s'interpretàs una mica com a provocació vostra? Coneixedors de s'aldarull local que havia alçat es primer conte en publicàsseu un segon, més pujat de graduació, immediatament, es mes

següent. És a dir, coneixedors de que hi havia un moment de crisi entre sa revista i un sector de lectors...

-No!

-...reincidir en es pecat...

-No, jo crec que això és ridícul.

-¿No hi havia més «intenció»?

-No, o sigui, ni hi havia intenció amb sa revista ni entenc de cap manera que un pugui pensar això de que se pugui provocar. Perquè jo no sé que provocam. Es cas és que...

-Es cas és que sa gent de la vila el fotocopiaven, an es conte.

-Clar! Això és lo més divertit. Però això forma part des morbo d'aquest poble i de tots es pobles del món. És a dir...«no, és una cosa prohibida!».

Quan feien aquella sèrie de televisió, aquelles pel·lícules a mitja nit, tothom els posava a parir, però tothom les veia per poder dir «¿vares veure quins desastres!» Idò això és exactament lo mateix.

Jo no me crec que (per la publicació d'un conte eròtic) una persona deixi de rebre sa revista o de comprar-la o d'estar-hi apuntat. No m'ho crec gens ni una mica!

-A lo millor minusvalorau sa vostra capacitat de subversió. Encara

resultarà que sa literatura, entre es poble, aconsegueix sa funció...

-A mi me pareix fantàstic.

-...que ets escriptors socialistes un temps li donàven, i que llavon-
ses els posaren en ridícul com a
dient «sa literatura no serveix per...

Realment,

-...anar a la guerra!»

-A mi me va sorprendre. Vaig ser
sa primera persona que se va sor-
prendre que qualcú se queixàs des
conte aquell. Perquè jo sempre he
tengut sa sensació que ningú llegeix
ets atàvics. Sempre havia tengut

aquesta sensació. A mi me vé a de-
mostrar que com a mínim cinc o sis
persones l'havien llegit,, cosa que
em va fer content. És vera!

Lo que si per ventura vaig dir:
«és es moment de publicar un altre
conte», perquè estava bé publicar-lo
ara. No mig any després que no
s'havia publicat res enmig.

**ESPERDINGOS! ¿QUE NO DEI-
XEN PUBLICAR UNA ENTREVIS-
TA AN EN SERRA FERRER?**

-Però veig que no, que ses coses

se varen prendre d'una altra mane-
ra. Però vaja, me pareix ridícul. Jo
record un conte que vaig publicar,
lo que passa és que no duia es meu
nom, que era aquell conte de...no ho
sé, de paper de wáter o no sé que se
deia, he-he!

-He-he! ja me'n record, que sortia
aquella foto d'un senyor que crida-
va.

-Sí, que aquest conte també va
tenir molta... també va tenir una
contestà.

-Una resposta escrita.

-Una resposta escrita molt...molt
«encertada». Vull dir que me va
anar molt bé. He he he...

...ha! per contraatacar.

-Una resposta, que realment...

-Mossegaren s'ham. ¿Anàveu a...

-No, que va! Això era una altra
pàgina meva. Ara ho puc dir perquè
ha passat temps, però record que jo
vaig fer una contesta que me va di-
vertir molt. Però sense gens de mala
llet i sense res de subversió. Simple-
ment com un joc que a mi me va
semblar molt divertit. Jo ho record
com una cosa divertida. I no ho
vaig fer per ficar-me amb ningú ni
molt menys. Amb ses darreres de
ficar-me, jo!

Cadascú que llegendesqui lo que vul-
gui. Jo només reivindicava això, que
a mi me deixassin escriure lo que
volgués i no me diguessin que
havia d'escriure històries per nins
petits, històries de filletes precio-
ses...ventafocs! Jo no vull escriure
històries de ventafocs. (seriós) Jo
vull escriure ses meves històries.
Que me deixin escriure ses meves
històries i que me deixin publicar-
les! Esperdingos! ¿Que no deixen
publicar una entrevista an en Serra
Ferrer? ¿Per què no m'han de deixar
publicar a mi un conte...he! Pareix
ridícul.

I perquè pens que «cap al suïcidi
dels atàvics» era una secció modesta
—tu hi has participat— però crec
que animava una mica es contengut
de sa revista. ¿Per què no? Pens que
era vàlid.

-Era un grup divertit.

-Un grup divertit, un grup que va
fer moltes de coses. Ademés no
deixa de ser sa llavor d'allò que
després han estat ses edicions atàvi-
ques. Jo sempre ho he considerat
així.

-¿Aleshores, que acabàs d'aques-
ta manera...?

-Mira, ara ja m'es igual, però sa
veritat és que ho mir i me fa rialles.

La fuerza del destino.

La línea del éxito
tan marcada...

Una línea que te separa del
resto. Estilo depurado del cuerpo.
Continuidad en las formas, ausen-
cia de aristas, perfiles integrados,
en busca de un óptimo CX-0,31.

La sensibilidad
acentuada...

Respuesta inmediata en cual-
quiera de sus cuatro niveles de
motorización. En cada una de sus
seis versiones: GTS y TSE (motor
Energy, 90 CV), TR (60 CV) i GTX
y TSE (92 CV) i GTD Diesel
(65 CV). Que completan la gama
de un coche que se distingue
por fuerza.

Ese gusto
por los detalles...

Que se traduce en un equipa-
miento de serie fuera de lo normal.
Con detalles como el tratamiento
aislante para evitar los ruidos, y
opciones como el aire acondicionado,
el sistema de frenos ABS y la
dirección asistida.

Estaba escrito.

Todo se llevaba ahí. A un
coche de excepción. Tenías que
llegar al Renault 19 Chamade. Por
fuerza. La fuerza del destino.

RENAULT 19
CHAMADE

RENAULT

BARTOLOME JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migorn, s/n
Tels. 66 01 40 - 66 00 41
LLUCMAJOR
Sant Cugat del Val
Tel. 26 00 01 - S'ARENAL

J.J. Maestre

Membre de la Junta del C.D.S. Local

Aquesta entrevista al Sr. Joan Josep Maestre, conegut polític llucmajorer des dels primers moments de la democràcia i actual membre de la Gestora que té cura del CDS local, s'ha fet per tal d'informar els nostres lectors sobre quina és la situació de l'esmentat partit al nostre poble, després de la dimissió de l'únic regidor centrista que hi havia al Consistori, arrossegant amb aquesta fuita molts de membres del mateix grup, sobretot de S'Arenal.

- Sr. Maestre, quina és la situació actual del CDS local després de la dimissió del Sr. Rabasco?

- Després de la dimissió del president electe del Comitè de Lluçmajor, va dimitir també al Comitè en ple. Davant aquest fet i com que Lluçmajor és un poble amb molts d'afiliats que no se'n han anat, la Direcció del partit va prendre la decisió a nivell de comitè federal, de crear una Gestora a la ciutat perquè continuï fent feina de cara als passats comicis electorals. Aquesta Gestora una vegada ratificada pel partit a nivell nacional es va posar en marxa en vista a les eleccions.

Després d'aquestes eleccions el partit va conti-

nuar augmentant el nombre d'afiliats i si n'hi ha que se n'han anat, la qual cosa la respect totalment, serà perquè creuen que ho han de fer.

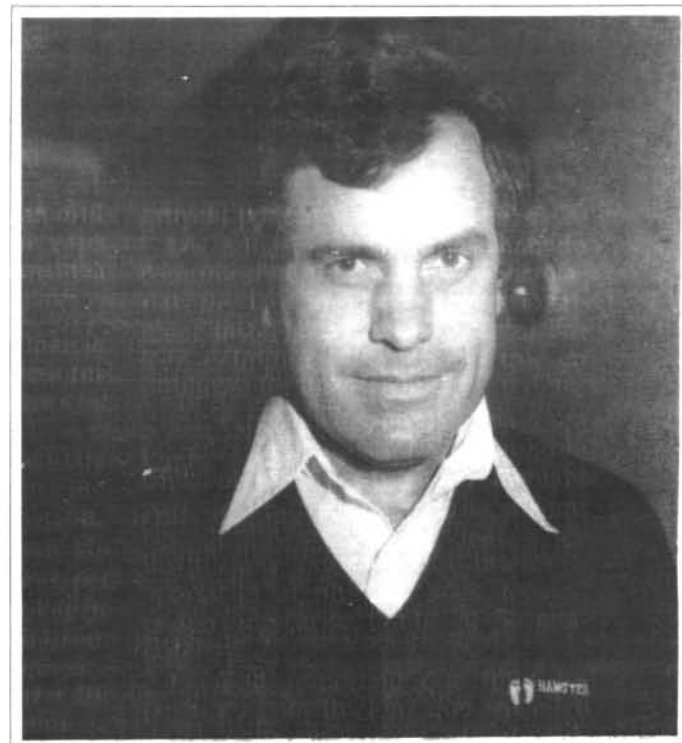
Aleshores, el que s'ha fet a Lluçmajor ha estat una assemblea per poder informar tots els afiliats, sobre els acords del Comitè Federal d'anomenar aquesta Junta Gestora, i aquesta assemblea va tenir lloc el passat 18 de gener.

- Quines tasques ha de dur a terme aquesta Junta?

- La Gestora continuarà fent feina per a l'Assemblea Nacional que es celebrarà a Torremolinos, ja que a Lluçmajor hi ha uns compromissaris de l'assemblea insular de Mallorca que hi han de participar. Una vegada fet això, es farà la preparació de l'assemblea per elegir el comitè local del partit.

- Quina és la vostra opinió sobre la possible retirada del Sr. Suárez, i sobre els esdeveniments que estan succeint a Ciutat on, segons els mitjans de comunicació, el CDS regional sembla un «galliner» on ningú no s'entén?

- Respecte de la primera qüestió crec que pot ser una mala interpretació

d'alguna declaració que s'hagi fet en un moment donat de desànim.

Quant a la segona pregunta, «el galliner de Ciutat», aquí, segons la meua opinió s'han de tenir en compte dos punts:

En primer lloc crec que dins el nostre partit encara que hi ha persones que no tenen la suficient maduresa per solucionar els problemes dins la bugaderia particular sense que els

veïnats els vegin els draps bruts. En segon lloc opin que a la premsa no se li ha de donar, per menjar cada dia, temes propis de la família i algunes persones ho han fet així, perquè no han entès o no han sabut aplicar la línia d'actuació política que el partit té per aplicar dins les institucions, en aquest cas, L'Ajuntament.

Redacció

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

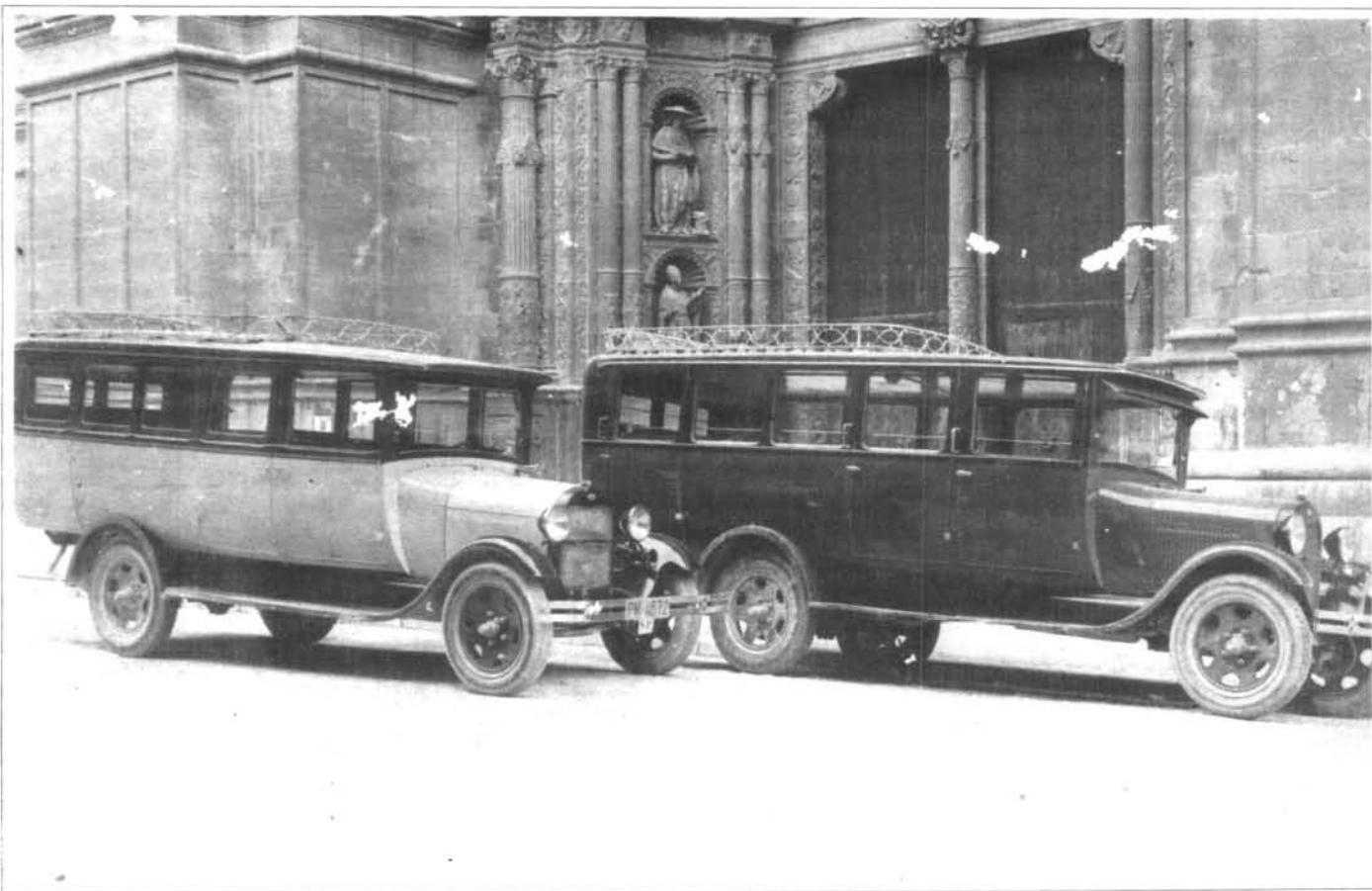
CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

L'exclusiva de Ca'n Bolenó, 61 anys d'història

Dos Fords de Ca'n Bolenó davant el portal de la Seu, devers l'any 30

Joan Clar i Tomàs té 62 anys i des de ben jovenet va començar a treballar a l'empresa familiar dels autocars, més coneguda per l'Exclusiva de «Ca'n Bolenó», quan encara estudiava el batxillerat al Liceu Espanyol de Ciutat.

Després de 61 anys de trajectes i de servei a la gent

de bona part de Mallorca, aquesta companyia sempre en mans de la mateixa família Clar, ara ha passat en mans de la companyia Grimalt. El motiu podria ser el fet que tots els fills dels tres socis i cosins que tenien l'exclusiva, es dediquen a altres treballs i per això mateix es feia difícil la continuïtat.

- Com i quan va començar l'Empresa Clar?

- El fundador va ser el tio Llorenç, el germà major de mon pare. Feina uns anys que anava amb altres però fou l'any 1928 quan va treure l'exclusiva, llavors ho va dur tot sol fins que va morir l'any 32. Quan va morir, com que no tenia infants, el negoci va passar a son pare i aquest ho va donar als seus tres fills: el tio Lluç, la tia Margalida i mon pare. Ho posaren en nom de mon pare però ho duïen conjuntament, el tio Lluç, el tio Joan «Terrola» (l'home de la tia Margalida) i mon pare; tot era centralitzat a Lluçmajor.

- I vos, quan començàreu?

- De ben jovenet ja em posaren el jou i cap als camions s'ha dit...! No tenia carnet i als 15 anys ja manava el camió. He fet tot el que ha estat necessari per tirar el carro endavant: de xófer, de mecànic, de taquiller...

- Sempre heu fet el mateix trajecte?

- Nosaltres vàrem començar fent la línia Palma-Santanyí-Calonge, però llavors va venir el Monviment i es va estroncar l'assumpte: no hi havia benzina, ni pneumàtics, no hi havia res de res, ni tan sols xófers... però vàrem seguir fent el servei Palma-Lluçmajor, anàvem amb gasògens i quan hi va tornar haver benzina continuàrem amb el trajecte complet.

També fèiem excursions. Quan es va llevar el tren vàrem fer la seva part i per això vàrem tenir dues línies: la nostra (la 28) i la de ferrocarrils. Vàrem marxar una sèrie d'anys amb dues línies.

- Què valia un bitllet?

- Des que tenc ús de raó crec que valia 1 pta. 65 cèntims l'anada i tornada. Actualment en valia 399.

- On teníeu el local de partida?

- A ca's padrí, al carrer Bisbe Taixaquet, aquí on és ara Ca'n Gramet, llavors era una portassa i l'havíem condicionada per poder partir d'allà.

Llavors mon pare va comprar a plaça el local de «La Forca», en temps del batle Llorenç de Vallgor-

nera, aquí hi estàrem fins en temps d'en Mateu Barril, quan ens digueren que mos n'haviem d'anar de plaça (posàvem molts de camions i això els devia molestar). Més en avant, passàrem a la cantonada dels carrers Nicolau Taberner i Ripoll. A Palma, primer vàrem estar a Ca'n Rasca, des de l'any 1943, al cap de cantó davant l'Hospital Militar, al carrer de Sant Miquel. Hi estàrem fins que ens anàrem a Ca'n «Mina-co», a les Avingudes.

- Al principi, quants d'autocar teníeu? Com eren?

- Teníem cinc autocars, de marques diferents. El tio Llorenç havia anat a París a comprar un camió marca Panart-Levasor. Tenguérem també Citroëns, Fords, Chevrolets (tot allò que hi havia en aquell temps). Cap a l'any trenta-u, vàrem dur cotxes americans: dos Reos i un poc abans del Moviment vàrem dur Chevrolets més moderns, un Mercedes i un Over-Land (de la mateixa casa de l'actual Land-Rover).

Tot això eren marques antigues i més tard ja passàrem als cotxes més moderns. Vàrem dur també un cotxe anglès i un camió de contraban, mon pare i jo el vàrem muntar, aquí, a la cotxeria, era un Ford Mercuri, ja no hi havia res més enllà,... i va marxar molts d'anys.

Llorenç Clar Fullana, fundador de l'exclusiva l'any 1928

L'ANY 1968 CREÀREM L'EMPRESA CLAR

- I llavors?

- I llavors els vells ho passaran als joves. Quan creàrem l'Empresa Clar, S.A., l'any 1968 continuàrem els tres cosins associats: Miquel Veny, Joan Clar i jo mateix. Ara, deu fer quatre o cinc anys vàrem comprar la línia Cala Serena-Mondragó i també les ramificacions: S'Estanyol, Sa Ràpita, Ses Covetes... Tot això ho hem fet

nosaltres, els joves.

La veritat és que la nostra línia ha arribat a ser la més important quant a recorregut. El que passa és que es tracta d'una línia que té moltes ramificacions i és complicada: Palma-Salinas-Calonge, amb «hijuelas», que són aquestes ramificacions.

- Heu deixat l'Empresa els tres cosins?

- Sí, tots tres hem venut les accions de l'Empresa Clar a «Autocares Grimalt».

- Quants xòfers solíeu tenir?

- Darrerament en teníem onze, i dos tamporers pel temps d'estiu. Cala Mondragó i Cala D'Or són serveis estacionals, comencen el mes d'abril i acaben el mes d'octubre.

En Blai Bonet, en Mateu Ferrer, de Santanyí, i en Guillem Enseñat d'Andraitx són els xòfers més antics, encara són vius, varen tenir en temps del Moviment i estaren amb nosaltres fins que es jubilaren.

En temps del Moviment, com que tothom se'n va anar a la guerra ens vàrem quedar sense xòfers i vàrem haver d'anar a cercar en Jaume «Pansa», i en Toni de na Mel, que estava al cafè de Ca'n Boleno. Era quan feiem la línia cap a Palma i S'Arenal.

Després del Moviment tornaren venir en Guillem d'Andraitx, en Joan de Ca n'Estrany, en Pere Xiu i

Joan Clar i Tomàs

Els passatgers surten després d'haver estat 4 ó 5 hores dins l'autocar a causa de les inundacions (Setembre 1989x

dos germans seus. Sempre hem estat molt contents dels xòfers que hem tengut.

- A més del transport de viatgers, vos dedicàveu a altres tipus de transport?

- Quan es varen inaugurar els Instituts, fa deu anys, començarem a fer el servei de transport escolar. L'any passat deixarem el de BUP per mor del seu nou horari. El de F.P. encara es fa. També es fan excursions.

- Vos han posat moltes multes?

- Sempre, per excés de gent, encara que això s'ha anat eliminant quan es varen llevar les cadiretes auxiliars. També ens han posat multes perquè s'havia fos algun llum...

- Els vos han espenyat molt, els autocars?

- Els al·lots i els grans. Escrits de bolígraf... i això que encara no s'ha inventat res per llevar-los, talls amb un ganivet o amb fulletes d'afaitar...

EL GASOGEN ELS FEIA ANAR COM A GATS

- En tants d'anys de funcionament, tendreu moltes anècdotes per contar...

- La millor és que únicament hem tengut dos accidents en tots aquests anys. El primer va ser en temps del Moviment qual el tren ens va agafar un camió; ens feien dur el vidre dels fars pintat de blau i no hi vàiem dues passes enfora; el tren venia, també els hi duia i vet aquí... Més evant en tenguérem un altre al port d'Andraitx, un camió va girar a un terraplè de dos metres i mig.

Record també que una vegada el motor d'un camió no anava bé i tot el gas que havia de sortir pel tub, cap a defora, va entrar dins el camió, i en vàrem haver de treure cinc o sis a la carretera; un es va acubar i va tombar el coll damunt un altre i aquest va cridar el xófer perquè encenguessin el llum i llavors vàrem veure que tothom dormia.

En temps del gasogen també es marejaven, com que feia una olorada tothom s'engatava. Encara ara, hi ha dones que volen seure davant de tot perquè diuen que es maregen per l'olor de la benzina... i això que el cotxe va amb gasoil.

Quan s'usava l'estraperlo hi havia dones que duïen bolic amb gènere

(farina, fideus) i nosaltres o no ho sabíem o fèiem de no saber-ho...

Hi va haver uns anys de molta gent i hi havia moltes estirades, fins i tot a algun no el deixàvem pujar.

L'anècdota més recent va esdevenir l'estiu passat quan hi va haver les inundacions; ens varen quedar dos cotxes a la carretera de Campos i la gent va haver d'estar dins l'autocar de les 8'30 a la una, quan els poguérem anar a treure amb un remolc de tractor. Mi va haver nervis a les totes, una estrangera va voler fugir i el xófer la va haver d'agafar de mala manera perquè se n'anava allà on l'aigua anava més endins.

- I ja per acabar, quins són els vostres desitjos per a la nova empresa Grimalt?

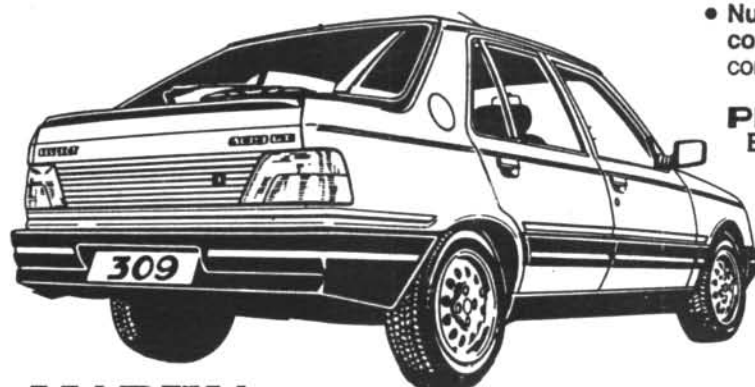
- Voldriem que els nous propietaris disfrutassin tant com nosaltres de dur l'empresa endavant:

Han estat molts els anys de servei al poble i ha estat tot Lluçmajor que un pic i un altre ha fet ús de l'exclusiva de Ca'n Bolenó.

Catalina Font
Coloma Julià

**AQUI TENEMOS
EL NUEVO PEUGEOT 309,
COMO TU LO QUIERES.**

- Nuevo exterior como tú lo quieres: más práctico y actual, con plano de carga rebajado para un mejor acceso al maletero.
- Nuevo interior como tú lo quieres: más cómodo y atractivo.
- Nuevo salpicadero como tú lo quieres: más ergonómico e integrado.
- Nuevo equipamiento como tú lo quieres: más completo y atractivo.

PEUGEOT 309
ES OTRA HISTORIA

Tallers MARINA

Joan Ramon
PEUGEOT - TALBOT
Agent Oficial

C/. Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i Venda: Ronda Migjorn, 80
LLUCMAJOR

T&M SOFTWARE

PROGRAMES

Comptabilitat
Facturació

Tallers

Stocks

E.O.S.

PROGRAMACIÓ

A MIDA

**ELS MILLORS PREUS
EN INFORMATICA
A MALLORCA SON A
LLUCMAJOR**

AT 12 MHz 512 Kb Disc Dur 20 Mb
Desde 179.980 Pts.
386 SX-16 1 Mb Disc Dur 20 Mb
Desde 268.980 Pts.
Impresora OKI 300 Cps. 68900
Instalació i programació
de xarxes locals

Carrer Major 171 Lluçmajor Tel. 66.17.15

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI
OFICIAL

FIAT

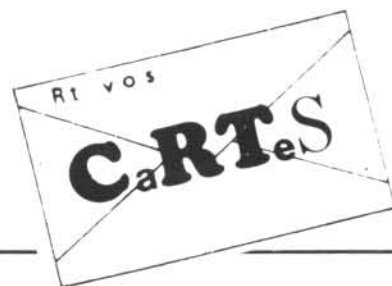

Seguridad. A la adherencia y estabilidad ya características del Tipo se añade la garantía de un sistema de frenos perfectamente adecuado a un estilo de conducción deportiva. El Tipo 16v te tiene 4 frenos de disco — los dos anteriores, autoventilados — y opcionalmente ABS, lo cual, si cabe, le da todavía mayor seguridad.

Confort. Un deportivo moderno también debe ser confortable. Los interiores del Tipo 16v te añaden a la clásica funcionalidad del Tipo un toque decididamente deportivo. Los asientos ofrecen el máximo confort y una sensación óptima en curvas. La tapicería coordinada hace el ambiente elegante y acogedor. Sobre pedido, el Tipo 16v se puede equipar con asientos anatómicos Recaro, especialmente diseñados para la conducción deportiva.

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)
Plaça Reina Maria Cristina, 12-B - Tel. 26 89 12
S'ARENAL

Nos dirigimos a esta Revista de ámbito local para expresar nuestra preocupación por la escasa atención que se presta al C.D. España, el cual representa una entidad de más de cien jóvenes activos y a unos doscientos colaboradores o simpatizantes, los cuales a través de sus representantes, los jugadores, entrenadores y Directivos expresan con asombro esta despreocupación. Esta Junta Directiva, agradecería a esta Revista la continuación de sus crónicas, etc. para el bien del deporte de Llucmajor.

No es nuestra intención con estas líneas poner en entredicho a nadie, solamente agradeceremos de antemano la continuación de otros meses, quedando esta Junta Directiva a vuestra entera disposición tanto como Entidad como personalmente.

PLA "SA NOSTRA"

JUBILACIÓ
PENSIONS

Sa Nostra Tranquil·litat.

XERRADES DE CAFÈ

Ara anirem de Rua...

Sembla que enguany tendrem una RUA d'allò més sonada.

- Sí? Trob que per millorar la de l'any passat s'ha de fer molta feina.

- Tot és possible. Amb l'entusiasme de la gent, i dels nostres representants del Consistori.

- Sí, no hi planyen els doblers.

- Hi ha moltes ganes de bulla per aquestes festes.

- El Carnaval, pareix que és del gust tradicional dels llucmajorers.

- Sí, d'aquells balls de carnaval d'un temps, es contenen fets molt xistosos i originals.

- En canvi, la festa i els foguerons de Sant Antoni, van a manco ja fa temps. Cada any la cosa minva i va més freda...

- I no serà per manca de llenya i foc.

- No, crec que n'hi ha a bastament i d'animals per beneït, també en trobaríem, però el Sant sembla que no és de la devoció dels llucmajorers...

- Deixa't de devocions, que això és més qüestió de bulla, bauxa i vi a rompre.

- Diuen que els botifarrons i el vi, molts el dugueren de ca seva.

- Però Sa Rua és diferent. Hi ha més atractiu i espectacle, tant per part dels participants com per part dels espectadors.

- Sí, la veritat és que l'any passat vérem cada carrossa i grup de comparses que podia competir amb el carnaval de Río.

- No tant, però sí que estava molt bé.

- El que trob és que en aquest Carnaval nostre hi manca la crítica als polítics.

- Ui! de motius, no en manquen...

- Crec que en el Carnaval de Cadis no en mancaren mancaren, amb l'assumpte d'en Guerra...

- L'«hermanísimo».

- Vaja una guerra que s'ha armada!

- Crec que això li costarà molts de vots al Partit Socialista.

- Jo pens que nosaltres podríem fer una carrossa molt crítica sobre la urbanització de Capocorb.

- Res, el millor és anar a Sa Rua, i divertir-se el màxim possible.

- Sí... I Capocorb a fer punyetes?...

Un que escoltava

i n d i c i s

miquel bezres
biel thomas

edicions
al·lunzues

Tempus Fugit

Curs 1968-1969

Molt de temps després de «Aquel tiempo en que los helechos eran árboles y no plantas»... començaren aquests al·lotets a fer batxillerat. Els professors eren els mateixos de sempre, i a un d'ells se li atribueix aquesta frase que hem citat.

Després de vint-i-un anys aquest curs queda així:

En Vicenç Ballester Tomàs, té una empresa de tornetjats de llenya, en Miquel Barceló Garcies segueix la tradició familiar i està al cap de la Impremta Moderna, n'Antoni Barceló Zanoguera, fa de guàrdia Municipal a Lluçmajor, en Miquel A. Bernat Escudero, fa de representant, en Nadal Bonet Ferretjans és tècnic electricista i juntament amb els germans té una empresa dedicada a això. En Josep Bonnín Tarongí fa feina a Correus a Palma, en Damià Boscana Socias, és mestre d'escola, viu a Muro i fa de mestre a Sta. Margalida, en Joan Caldes Mataró és representant de Codorniu, en Lluç Carbonell Tomàs, fa feina a Calzados Isleños S.A. i a Dolç i Salat de Plaça, en Miquel Cardell Santandreu és Periodista i fa feina a Ràdio Nacional Ràdio-4 de Balears, en Joan Clar Bauzá fa feina a Paco Riera S.A. (fàbrica de calçats), en Xavier Clar Socias regenta el Pub Bachus Pula de Son Servera, en Miquel Coll Garcias fa de comptable a un establiment del Polígon de Palma, en Joan González Ballester, és Guàrdia Civil, i en Francisco Janer Miralles és pintor i té una empresa de Rètols Comercials a la Ronda. En Bartomeu Jaume Bauzá viu a València on és Professor de Piano al Conservatori de la Ciutat, en Franc Jaume Vich, és professor d'E.G.B. i té la plaça definitiva a Binissalem, n'Antoni Julià Barceló darrerament es dedica a l'hosteleria, en Joan Llompart Llull, del mateix ram de l'anterior, és cap de compres de la cadena Riu Center, en Pau Manresa Mut, és llicenciat en Ciències Exactes i és professor de matemàtiques a Terrassa, n'Antoni Mari Vicens fa de Guàrdia de Seguretat a Prosegur, en Jaume Martorell Bonet, fa feina a Calzados Miquel S.A., En Sebastià Mas Jaume fa feina a una empresa relacionada amb telefònica, en Miquel

Obrador Tomàs, fa feina a Prefama, en Sebastià Oliver Colom fa de representant de Cromley S.A., en Llorenç Perelló Vidal, n'Antoni Roca Barceló fa feina a Tian Mulet Company S.A. (Can Reus), n'Esteva Roca Sebastià fa feina a un Hotel a S'Arenal, en Juan Romero Lara, fa feina a Calzados Isleños S.A., i en Bartomeu Rosselló Bauzá és administratiu.

En Joan Salvà Capellà, fa feina a La Caixa, oficina de Lluçmajor, en Miquel Santandreu Roig fa feina a l'Aeroport a Ibèria, en Bartomeu Servera Julià és professor d'E.G.B. i fa feina a un Parvulari a Palma, en Damià Tomàs Catany fa feina a la finca de Ca S'Hereu i n'Antoni Torres Portell és Inspector Metge. En Bartomeu Viquer Tomàs, no hem pogut localitzar-lo, ja que no viu a Lluçmajor, en Bartomeu Vicens Obrador té un Forn a la Ronda de Migjorn; en Gabriel Vidal Font fa feina a Comercial Guillermo Garcías y Servicios S.A., en Jordi Vidal Font fa feina al Pub Odeon, en Rafel Vidal Sastre duu les finques rústiques de la seva família, en Bernat Vidal Tomàs és mestre d'escola i fa feina al Port de Pollença i finalment en Bonaventura Zanoguera Vidal, és arquitecte tècnic i té una empresa de construcció.

Joana Font
Miquel Janer

**CENTRE ÒPTIC
EXPONENT**

**LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ**

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

JAIME LLULL RODRIGUEZ

*INSTAL·LACIONSELÈCTRIQUES

Enllumenat
Instal·lacions d'energia solar
Muntatge de quadres elèctrics
Antenes TV

* INSTAL·LACIÓ DE COMPTADORS

Canvis de tensió
Contractació de comptadors

PRESSUPOST GRATUÏT

C/. Gómez Ulla, 45 - Tels. 66 17 92 - 24 22 86

TALLERS LLUCMAJOR
SERVEI OFICIAL

Reparacions en general
Planxisteria i pintura

Ronda de Ponent, s/n. Tel. 66 12 67 (LLUCMAJOR)

Curs 68-69

J. Ballester Tomas

M. Barceló Garcias

A. Barceló Zanoguera

M.A. Bernat Escudero

N. Bonet Ferretjans

J. Bonnin Taronji

D. Boscana Socías

J. Caldés Mataró

L. Carbonell Tomas

M. Cardell Santandreu

J. Clar Bauzá

F.J. Clar Socías

M. Coll Garcias

J. González Ballester

F. Janer Miralles

B. Jaume Bauzá

F. Jaume Vich

A. Julià Barceló

J. Llompart Llull

P. Manresa Mut

A. Mari Vicens

J. Martorell Bonet

S. Mas Jaume

M. Obrador Tomas

S. Oliver Colom

L. Perelló Vidal

A. Roca Barceló

E. Roca Sebastià

J. Romero Lara

B. Rosselló Bauzá

J. Salvà Capellà

M. Santandreu Roig

B. Servera Julià

D. Tomas Catany

A. Torrens Portell

B. Vaquer Tomas

B. Vicens Obrador

G. Vidal Font

J. Vidal Font

R. Vidal Sastre

B. Vidal Tomas

B. Zanoguera Vidal

Madò Francisca, mig segle en el mercat de Llucmajor

Madò Francisca Xeremiera, campanera, fa 53 anys que ve a vendre a plaça a Llucmajor, és coneguda per molts de Llucmajorers els quals li compren enciam, patates, i sobretot, alfals, no gensmenys també la coneixen per Madò Francisca de s'alfals.

Millor que sia ella la qui ens conti allò que ella ha vist i viscut durant aquests cinquanta-tres anys.

1.- Quants d'anys teniu?

-En tenc 60 d'acabats, dia 24 de maig en faig 61.

2.- Quin any començareu a venir a vendre?

-L'any 37 ho sé perquè jo volia anar a vendre i mon pare em deia: «en haver combregat». Vaig començar l'any 1937 per l'abril i el diumenge que va venir davant no, però l'altra ja vaig partir i no m'he aturat mai. En aquest temps, els diumenges anàvem a Ca's Concos i a Llucmajor només veníem els divendres.

-I de llavors ençà no vos heu aturada de venir?

-No, fins i tot l'any «de sa neu» vaig venir. Era dia tres de febrer, el dia de Sant Blai, de l'any 1956 i venguérem pels Camí de Son Marrano; només passàvem pena que el mul no llenegàs. Quan arribàrem a Llucmajor, deixàrem el carro i el mul a l'hostal de Ca'n Cotxer, en el Carrer de Sa Fira i anàrem a Can Prohens. Només fórem tres placers i a devers les deu, quan es va aturar de fer neu la madona de Can Prohens ens va deixar una pala per fer la plaça

neta.

-I aiximateix féreu molt de calaix aquest dia?

-Aiximateix me'n record que vàrem vendre les faves a deu pessetes el quilo, una animalada de cares!. Quan tornàrem a Campos, pel camí contàrem els doblers i ha-

viem fet 124 duros. Mon pare va dir: Podrem pagar una setmana els mestres, ja que en aquell temps fèiem una casa.

-Vos heu vist canviar molt els preus?

-I tant, al principi veníem els feixos d'alfals a vint-i-dues pessetes (a

CENTRE DE PREPARACIÓ MATERNAL ATÈS PER COMARES

Carrer Rlgo, 73 - LLUCMAJOR.
Tel. 66 24 90 (Dijarts i Dijous horabaixa)
Tel. 66 17 98 (particular)

SANEAMIENTO
CALEFACCION

GABRIEL OLIVER

INSTAL·LACIONS SANITÀRIES
CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Mellià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

vint als botiguers); després a cinc pessetes fa uns anys a 35 i ara a 80 pessetes.

-Ara compra més la gent...

-De molt!. Me'n record quan era nina, que madò Maria Llurito en arribar a Lluçmajor li deia a mon pare: Onofre, avui som tres, ens partirem la fam. Si érem dos així mateix anava bé, però si érem més, no fèiem cap calaixada.

-Idò hi havia pocs placers?

-Sí, només venien els carros de Campos i de Sant Jordi. De tant en tant, també venien els montuïrers, que duïen alls, cebes, coses tot molt de temporada.

-Troba que hi ha més gènere ara?

-De molt!, llavors passava que no hi havia el dur. La gent comprava una col perquè durava la setmana i res pus. Ara en canvi se'n duen mongetes, xampinyons, fruita etc. De fruita un temps n'hi havia poca. Venia la mare d'en Benet Murtó (un porrerenc que encara vé) i duia cireres, albercocs primerencs... però tot això que hi ha ara no hi era.

-Un temps, la gent mercadejava més?

-Sí, perquè hi estaven avesats, de fet anaven a plaça aposta per mercadejar. Ara si qualcú ho fa és una dona vella que li demanes un dur i t'ofereix dues pessetes, però això és perquè el capet ja no li tira.

-Que fa uns 25 anys que hi ha aquest mercat?

-En fa més, perquè quan hi començava a haver camions en venia un de Campos amb nou o deu hortolans, el viatge ens costava 25 pts., cada un. També venia un camió de Sant Jordi amb vuit o nou més. Això era els divendres i diumenges. Jo els dimecres venia amb un camió

que traguava arena, el viatge me costava 50 pts. Les darreres que hem vengut amb camió hem estat madò Noguera i jo, i pagàvem 2.500 pts.

-Llavors va començar a haver-hi cotxes...

-Sí, de Campos la primera que va deixar anar el carro fou madò Maria Llurito, que venia amb una furgoneta, Rúbies es deien aquestes camiones, també hi havia un parell de porrerencs que venien amb Isocarros.

-Tenen fama les bregues de placers. Es ver això?

-Totes les bregues que hi ha hagudes han estat pel trast; sobretot el dia de sa Fira, Divendres Sant i Santa Càndida, dies que el mercat se fa a un altre lloc. Dies així, partíem el vespre abans en haver sopat i arribàvem a devers la una o les dues i ens posàvem a xerrar asseguts als escalons de l'església, anàvem a vetlar a la Casa Santa si era el Dijous Sant o a la Revetla per Santa Càndida i quan estàvem cansats, dormíem un parell d'hores damunt la acera. Més endavant, quan veíem amb el camió, les dones quedàvem a dormir dins la portassa de la posada de Son Reus.

-En aquests 53 anys deveu haver vist o participat a coses molt curioses.

-Devers l'any 1938, encara hi havia fam, les patates eren d'estraperlo i estaven tassades a quatre pessetes, per nosaltres les veíem a set pts. el quilo. Els municipals (un tal Damià, en Carreró) sempre ens tenien l'ull damunt per això de vendre les patates a set pessetes. Un dia cansats de sentir-los, decidírem anar a xerrar amb el Batle, que era l'amo en Llorenç de Vallgornera, i dit i fet, en bon matí, encara era

fosc, després d'haver descarregat, vint-i-dos placers campaners partírem cap a cal Batle.

-Que hi ha res de nou va dir el Batle quan sortia amb un pijama retxat d'aquells que s'usaven.

-Som els hortolans i venim perquè els vostros missatges no ens deixen vendre les patates a set pessetes el quilo. A Campos les paguen en aquest preu; si aquí no les hi podem vendre no en durem pus.

-Per l'amor de Déu, va dir el Batle, duis patates que Llucmajor ha de menjar. Per tenir tothom content posau-ne un caixó de tarades a quatre pessetes i les altres al preu que trobeu, però duis patates.

-I així ho férem, i els municipals no ens tornaren dir res més.

-Troba que estaria bé un mercat cobert?

-Fa molta de falta. La calor res, però el fred i l'aigua són molt mals d'aguantar, no només pels placers sinó també pels compradors; amb això els polítics no hi pensen. Fan altres coses, Camps d'Esports etc. però la veritat és que amb un mercat cobert no hi pensen.

-Vos agrada venir a vendre?

-Sí, és del que pas més gust de tot, això de fer la xerrada amb un, donar creu a aquell o a aquella altra i que me'n donin a jo, que també me'n donen, és molt bo. Jo sempre ho dic quan em llevaran el vendre me llevaran la vida.

Després d'haver passat una estona agradable, deixam madò Francisca Xeremiera venent verdures, patates alfals, cobrant a un, xerrant amb un altre, despatxant una lletuga, això sí, sempre de bon humor i tractant els clients d'allò més bé.

-Que sigui per molts d'anys.

Joana Font Tous

FINA

C/. d'Es Vall, 49
Tel. 66 11 58

BAR CA'N NADAL

(Nova direcció)

En Jaume i Na Catalina

**Especialitats: TAPES I
BERENARS**

Nicolau Taberner, 36 - Tel. 66 00 43

Llucmajorers pel món

Maria Rosa Tomàs: «No trob que Llucmajor hagi canviat molt. Jo he canviat...»

Avui ens traslladem a França, concretament a Nancy, on hi trobam una altra de les nostres companyes de la vila, na Mª Rosa Tomàs i Noguera, professora de Llen-
gua i Literatura Espanyola. Nascuda l'any 1955; casada

amb un enginyer francès, Paul Michaut i amb dos fills: n'Adrià i en Joan Arnau de vuit i cinc anys, respectivament. I per si amb això encara no la coneixeu, vos diré que li diuen de ca n'Arnau.

- Quants d'anys fa que te n'anares de Llucmajor?

- Ara ja en fa onze. Ja són una bona tira! Me'n vaig anar quan tenia vint-i-quatre anys, i ara en tenc trenta-cinc.

- Per què te n'anares?

- Quan vaig acabar la carrera vaig anar a París per treballar de lectora a un institut.

- A què et dediques actualment?

- Don classes a un col·legi privat masculí, on precisament, han estudiat molts de ministres, polítics, etc.... El darrer ministre d'Agricultura francès hi va estudiar. També don classes a l'Institut Universitari de tècniques de la comunicació i de comerç.

- Te va acompanyar algun familiar quan te n'anares?

- No, me'n vaig anar tota sola.

- Ens podries contar un poc la teva història a Llucmajor?

- Vaig néixer a Llucmajor, i quan era petita vivíem al carrer Major. Més tard vàrem viure al carrer de Sant Joan, n° 29 (els meus pares encara hi viuen). Vaig estudiar el Batxillerat a «ca les monges de la Caritat». Sempre em va agradar el teatre i la lectura; també m'agradaven els idiomes, sobretot el francès; les ma-

temàtiques i les ciències mai no m'han agradat. A primer vaig tenir la senyoreta Monserrat. També vaig tenir el senyor Cardell: record que era molt bon professor i nosaltres, les nines, érem molt dolentes; em va treure moltes vegades a defora. La disciplina tampoc no era el meu fort! Ara que som professora pens que els alumnes són tots iguals, i que la feina de professor és ben difícil.

Em passava hores i hores somniant que un dia jo seria escriptora o actriu, i que tendria una placa o Plaça amb el meu nom.

Més tard vaig anar a acabar el Batxiller i el C.O.U. a Saragossa, on també hi vaig estudiar Filologia Hispànica.

A Saragossa érem uns quants llucmajorers: hi havia na Maria Vidal, que estudiava Matemàtiques i en Joan Mas i en Toni Munar, que estudiaven de menescals. Record que quan un o l'altre rebia un paquet, ens anàvem a menjar el botifarro que li enviaven o qualsevol altra cosa. Saragossa m'agradava molt, hi tenc encara molts d'amics i la «roqueta» no em feia tanta falta com als altres.

- Quins eren els teus millors amics?

- Els meus millors amics i amigues eren (són encara els mateixos): na Catalina Montserrat, de ca's Pagué, na Maria Antònia Artigues i en Miquel Catany. Quan teníem tretze o catorze anys érem una pandilla de molts: hi havia na Catalina de ca'n Semanet, en Toni Monserrat, en Jaume Manresa, etc... En aquest temps (els anys 68-69) Llucmajor em pareixia encara molt animat i no podia imaginar poder viure fora. Ens divertíem molt: els diumenges ens passàvem per plaça, anàvem al cinema, a ca's Coix o al Principal, i llavors a «sa placeta de's Sabater», a fer es vermut. Jo tenia permís fins a les nou del vespre: era un altre temps.

- I què en pensaren de la teva partida els teus amics i familiars?

- Els meus pares i la meva mare, sobretot, no n'estaven gens convints. Emperò, vaig festejar quatre anys i varen tenir temps de fer-se la idea poc a poc. La meva família creia que estava un poc sonada i que una al·lota no ha d'anar-se'n de ca seva, i menys a França! Els meus amics no sé què pensaren, però de

expert

ELECTRICA

Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01

Particular: Ronda Migjorn, 90 - 2n. - Tel. 66 06 08

mi, no s'estranyaven de res.

- En aquests moments, que te sents Llucmajorera o de Nancy?

- Mai no he sabut bé d'on em sent. No em sent de Nancy, ni em sent francesa, em sent mallorquina, però no exactament de Llucmajor, també em sent un poc de Saragossa.

- Tornaries cap al nostre poble?

- Pens que no. Estic avesada a viure a capitals i quan venc a Llucmajor les meves ocupacions em fan

falta.

- Freqüents sovint el nostre poble?

- Dues vegades a l'any: per Pasqua i dos mesos a l'estiu. La darrera vegada que vaig venir fou pel juliol i agost passats.

- Quines diferències hi ha entre la vida de Mallorca i la de Nancy?

- És molt difícil comparar. Quan vénc a Mallorca estic de vacances i tot sembla estàtic. A França treball, surt al teatre i a veure museus, vaig

a conferències i dirigesc també un grup de teatre.

- Enyores o has enyorat l'ambient de Llucmajor?

- Sí, de vegades. Els nins disfruten d'estar, jugar... a Llucmajor; tenen més lloc, més sol, més temps... Per als nins la vida tranquil·la d'un poble és millor.

- Alguna anècdota en especial?

- Una anècdota, sí: fa uns quants anys, el diari «Le Figaro» feia suplement setmanals dedicats a llocs turístics. Una vegada van sortir els pobles de Mallorca, i el de Llucmajor es deia: «Llucmajor, un poble gran i buit, amb les persianes verdes sempre tancades...!»

- Quines són les teves aficions?

- El teatre, la lectura i el cinema.

- Què trobes que hi falta i què hi sobra a Llucmajor?

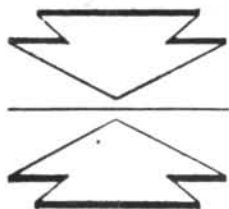
- Li falta VIDA, i sobretot vida cultural: llocs on anar, on fer activitats de tot tipus. Mai no puc venir per les Fires i em sap molt de greu; però és una llàstima que només hi hagi activitats culturals per les Fires, que donin un poc de vida al poble.

- Trobes que Llucmajor ha canviat?

- No, no trob que hagi canviat molt. Jo he canviat... doncs jo no puc veure ni viure les coses iguals... no ho sé. Quan jo tenia dotze o tretze anys, hi va haver els Jocs Florals: era l'aniversari de la mort de na Maria Antònia Salvà. Mai més no n'hi ha tornat haver. Crec que seria una cosa interessant per fer.

Gràcies Maria Rosa, i esperam que el teu desig de transformació cultural del poble de Llucmajor es faci realitat amb l'esforç de tots els llucmajorers.

Margalida Mut
Andrea Puig
Antoni Vadell

**CENTRE
DE
RECONeixEMENT
MEDIC - PSICOLOGIC**

ANTONI ISERN OLIVER

LLUCMAJOR

Carrer Antoni Garcias, 1-a (damunt Ca's Notari)

**certificats
mèdics per a
permís de conduir i
llicència d'armes**

HORARI:
Dilluns i Dijous de 16,30 a 21 h.

La campanya de normalització (II)

Ja parlarem a l'article dels perills que pot tenir la campanya de normalització lingüística proposada per Obra Cultural Balear amb el suport econòmic i suposam que moral de les institucions oficials.

Les iniciatives de normalitzar lingüísticament el nostre àmbit no sempre han estat efectives, i, de vegades, fins i tot ens han amagat el vertader objectiu. Si ara hi ha possibilitats reals i disposició de fer feina amb la garantia econòmica i executiva de les institucions, s'hauria d'intentar donar solucions als problemes concrets i reals que tenim i que coneixem perquè els patim diàriament.

Hem de menester noves eines i estratègies segures per garantir el ple accés del català a totes les àrees públiques i privades de la nostra societat. La campanya podria ésser un bon instrument.

Ja diguérem que no es tractava d'una maniobra merament publicitària. Tampoc no es pot limitar a una campanya publicitària plena de manifestos, comunicats conjunts, decàlegs proves de bona voluntat i declaracions de principis. La normalització és una cosa més seriosa i complicada.

Per acabar, la normalització no s'ha de perdre en viaranys burocrà-

tics ni en grans esforços de coordinacions heterogènies que requereixen molt de temps i infraestructura i que allunyen els professionals ensenyats, assessors, missers... de la seva tasca concreta per a la qual estan qualificats i que han d'atendre amb total dedicació.

Tenim prou problemes reals, massa urgències. No importa cercar-ne d'altres. Alguns dels problemes més evidents i de, relativament fàcil solució, poden ésser els que, a continuació, detallam. No pretenem donar receptes exhaustives, sinó suggerir unes línies d'actuació i encetar un debat que esperam profitós

El català a l'administració

Els ciutadans del món occidental s'insereixen, en bona part, en la vida social a través de les diferents administracions públiques.

D'aquí deriva la importància d'aconseguir unes institucions i uns serveis públics que funcionin plenament en català.

Aquest ha d'ésser un objectiu comú i irrenunciable a totes les administracions central, autonòmica i local sense excuses de competències o àmbit.

En principi aquests comentaris serien improcedents si els Poders Pú-

blics complissin escrupolosament la Llei de Normalització Lingüística com és el seu deure. Tanmateix això encara no succeïx i és necessari recordar amb massa freqüència quin ha d'ésser l'objectiu de la seva política lingüística.

Dins aquest camp, és urgent da dotació a les administracions de les eines necessàries: reglaments de normalització lingüística a tots els ajuntaments, serveis de normalització lingüística i places d'assessors en els ajuntaments grans i de forma mancomunada en els petits, retolació de carrers, dependències i béns públics; exempció fiscal per als particulars que retolin en català, etc. Tot això a part de la retolació immediata de tota la toponímia a la qual està obligat el Govern de manera expressa.

A més, i encara que hi hagi el vici de creure que l'Administració Central pot quedar al marge d'aquests tipus d'accions, cal denunciar el seu desinterès i donar a conèixer la seva obligació constitucional de col·laborar econòmicament, normalitzar els seus serveis, dictar les normes necessàries, i crear la infraestructura pertinent.

La normalització dels mitjans de comunicació

sa teulera

**CERÀMIQUES - FET A MÀ
PLANTES I FLORS**

C. Campos, 80 - Tel. 66 01 76 - LLUCMAJOR

PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69

LLUCMAJOR (Mallorca)

Tampoc, en l'actualitat, es pot prescindir de la importància dels mitjans de comunicació. Les iniciatives que es poden prendre per a tenir una comunicació en català poden ésser moltes. En primer lloc cal potenciar tots els mitjans que utilitzen el català com a eina bàsica de comunicació: premsa forana, ràdios lliures i televisions locals.

Sense renunciar a una televisió autonòmica totalment en català, el pla d'actuació televisiu ha de contemplar una solució definitiva per a l'òptima recepció de la T.V.3, el canal 33 i la TVV sempre que sigui en català. Per altra part, no s'han de tancar les portes a les aportacions positives de TVE. Per això, fa falta millorar quantitativament i qualitativament la incidència del centre regional de RTVE i és necessari tornar a aconseguir la recepció de la programació en català emesa per TV-2. A més els dos centres, el de General Riera i el de Sant Cugat, haurien de col·laborar per a fer programacions conjuntes.

Quant al cinema, convendria signar un conveni similar al subscrit per la Generalitat de Catalunya tendent a potenciar l'emissió de pel·lícules originals o doblades en català a les sales comercials. El teatre necessita la creació d'una gran xarxa d'escenaris, dins la qual ha de figurar un Teatre Principal de gestió reformada.

Per un ensenyament normalitzat

Encara que ell paper de l'ensenyament en la normalització lingüística

s'ha de relativitzar i no és tan important com tots havíem pensat en un principi saber una llengua no és suficient per a utilitzar-la, ningú no pot negar que és un instrument que no hem d'oblidar.

Per començar, urgeix l'assumpció de les competències educatives per part de la Comunitat Autònoma. Mentre arriben les competències, hem de tenir una llei de trasllats adequada i s'ha de realitzar un seguiment i una adequació dels exàmens i cursos dels funcionaris castellanoparlants que aproven les oposicions a les Balears. S'han de donar més facilitats de tot tipus perquè els mestres facin el reciclatge de català: classes a més pobles, reducció de la jornada lectiva, gratuïta completa, agilitació burocràtica...

El reciclatge per als professors d'EEMM hauria d'incloure aspectes referits a la història, geogràfica, cultura, i literatura. La didàctica de la llengua en les EEMM és un altre aspecte completament oblidat, per això, se n'haurien d'organitzar seminaris, curssets i conferències.

En la qüestió de material s'haurien de millorar els recursos existents, dotar adequadament les biblioteques escolars, augmentar el materials informàtics de i en català, crear material per a tercer de B.U.P. en l'assignatura de llenguatge, produir nou material bibliogràfic adequat a les necessitats dels alumnes mallorquins, tant pel que fa a llibres de text com a publicacions auxiliars i complementàries.

Els professors han de tenir l'oportunitat de conèixer el llenguatge administratiu i la informàtica en cata-

là. També s'haurien de revisar els continguts del C.A.P. per als especialistes en llengua catalana. El servei de logopèdia en català hauria d'arribar a totes les escoles, ja que ara majoritàriament està pensat en castellà.

A través del C.E.P. i el M.E.C. s'hauria de possibilitar la presència de professors de suport a cada institut per fer horaris flexibles o desdoblements de grups a fi de donar sortida als problemes de la matrícula viva i els contingents de castellanoparlants que solen tenir un nivell de comprensió i d'expressió en català inferior del que tenen els alumnes catalano-parlants. Caldria assegurar l'estabilitat d'aquells seminaris que ensenyen altres assignatures en català per tal de garantir-ne el manteniment i l'expansió sense traves.

Per acabar, la Universitat, entre d'altres coses, hauria de proporcionar la possibilitat de formar professionals de la llengua no exclusivament dedicats a l'ensenyament sinó que hauria d'obrir-se a la formació de traductors, correctors, i assessors necessaris per a un procés de normalització lingüística.

En conclusió, més que una campanya pensada com a gran manobra orquestral, davant la immensitat i la urgència dels reptes que tenim plantejats, hem de menester una campanya potser «dissimulada» però efectiva i constant, perfectament planejada per no tudar ni il·lusions, ni esforços, ni diners, ni iniciatives.

Nanda Ramon
Maties Garcias

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

ESPORTS LLOMPART

Esparidenyeria

GRAN VARIETAT
D' ESPARDENYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/. Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

La campanya de Normalització Lingüística

Els més alts representants del govern de les nostres Institucions autonòmiques i locals acaben de fer pública una crida al conjunt de la societat balear, convidant tothom a participar i col·laborar a la **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears**.

La Campanya forma part de l'Acord Institucional que els convocants signaren el 18 d'octubre passat (publicat íntegrament el el B.O.C.A.I.B. núm. 144, de 21 de novembre de 1989). Poc abans, la Consellera de Cultura, acompanyada dels responsables de Cultura del CIM i de l'Ajuntament de Palma, n'havia presentat el projecte a la Comissió de Cultura del Parlament Balear, i havia rebut el suport unànim dels seus membres. Podem considerar, per tant, que l'acord té les característiques d'un vertader Pacte Institucional, capaç d'aconseguir el seu objectiu explícit d'il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a la plena normalització de la llengua de les Balears, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

La campanya és necessària a causa de les dificultats objectives d'un procés social que ha de situar la nostra llengua al lloc que li correspon com a llengua pròpia i oficial de les Illes Balears sense entrar en conflicte amb la que fins fa poc havia ocupat el seu lloc -i que és també oficial, ja que ho és de tot l'Estat-, i respectant els drets lingüístics de tots els ciutadans. Aquest procés només pot avançar en un clima de bona convivència ciutadana i de respecte mutu, si els seus objectius són assumits per la totalitat del poble de les Illes Balears, i si hi ha consens en l'adopció d'una nova pauta social, que elimini els vicis de comportament diglòssic

i ens permeti evitar dos perills igualment greus i igualment capaçs de fer impossible al normalització:

1) El manteniment, per inèrcia, del castellà com a llengua predominant de la relació pública, i fins i tot de la privada.

2) L'enfrontament entre ciutadans per motius lingüístics.

Tots tenim experiència diària de fets i situacions que demostren l'existència d'aquests dos perills. I per evitar-ne un, molts cauen en l'altre, i tot plegat fa que es mantengui un clima de recels i de mala consciència que ens impedeix avançar i fomenta el pessimisme i el desànim.

La Campanya de Normalització Lingüística ha de canviar tot això. Amb la seguretat que allò que estableix la Llei és un objectiu compartit pel conjunt de la societat de les Illes Balears, hom de començar, tots junts i amb optimisme, a posar-ho en pràctica amb tota naturalitat.

Per això l'objectiu essencial de la Campanya, en la seva primera fase, és aconseguir l'adhesió explícita del major nombre possible d'institucions i col·lectius, i de cada ciutadà particular, al recobriment de la llengua en un clima de concòrdia. La consciència d'una voluntat comuna estimularà l'esforç de tots i evitarà polèmiques estèrils.

Ha de quedar clar, però que no es tracta d'una adhesió purament formal. Adherir-se a la campanya comporta el compromís de reflexió sobre la pròpia situació -com a persona o com col·lectiu- respecte a l'objectiu final de la normalització, i l'adopció de mesures per millorar-la tan aviat com sigui possible. A imitació de les Institucions que ens convoquen, la nostra primera preocupació no ha de ser allò que als altres han de fer per la normalització, sinó allò que personalment o com a

grup hi podem aportar.

Les adhesions col·lectives han de comunicar-se formalment al Secretariat de la Campanya (provisionalment instal·lat a l'Obra Cultural Balear: c/Impremta, 1. Palma), que en publicarà les llistes.

Els especialistes en llengua i en planificació lingüística que vulguin col·laborar a la campanya formant part de l'estructura descrita a l'annex de l'Acord Institucional, i les Institucions que tinguin interès a aportar-hi algun dels seus tècnics, poden adreçar-se també al Secretariat.

És molt important que totes les persones i institucions que treballen de fa temps en tasques de normalització s'incorporin des del primer moment a la campanya i hi aportin el seu entusiasme i la seva experiència. I també que totes les forces polítiques, sindicals, cíviques i culturals s'hi adhereixin, i preparin i duguin a terme el seu el seu propi programa de normalització.

Des del Secretari i la Comissió Tècnica, mirarem de posar-nos ràpidament en contacte amb tots. Però he volgut acudir als mitjans de comunicació -dels quals esperam un suport que és absolutament indispensable per aconseguir l'ambició objectiu que ens hem proposat- per dir-vos: «La llengua és feina de tots», perquè és patrimoni de tots. Les nostres Institucions de govern s'han unit per recobrar-la, i ens conviden a tots a col·laborar-hi. La Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears és tasca i responsabilitat de tots els seus ciutadans. Que ningú se'n senti marginal!

Esperam adhesions, suggeriments i ofertes de col·laboració. Tot seran ben rebuts.

Aina Moll
Coordinadora de la Campanya

El mussolet, que no sé per quines cinc-cents, s'ha tornat un admirador d'en Rabasco, diu que després d'haver fundat el nou partit s'ha tornat molt intel·lectual o ha cercat un bon assessor. Així, a la darrera sessió plenària se va lluir amb les seves al·legacions contra l'estudi de detall del carrer Dragoneira de S'Arenal.

Havíem sentit moltes vegades que, en temes urbanístics, se demanava un estudi d'impacte ambiental. Però l'ex-regidor centrista sol·licità un estudi o informe de la incidència de l'ombra que podrien fer els nous edificis damunt el centre escolar que s'ubica al mentat carrer de S'Arenal.

Gràcies a aquesta insòlita al·legació, els presents tingueren l'oportunitat de rebre una no menys singular lliçó de geografia a càrrec del responsable d'Urbanisme, Tomàs Garcies quan -més fresc que una cama roja (l'expressió no té cap doble intenció, per tant no sigueu malpensats)- contestà: «el sol sale por el este y se pone por el oeste».

La proposta d'editar un butlletí d'informació municipal va trobar molts d'emperons per part de l'oposició i també per part d'en Rabasco. Els populars i s'independent tenen por que la publicació només canti les excel·lències de l'equip socialista que està en el govern municipal. Per això demanaren una mena de censura de la publicació abans que surti a llum, però a la fi, paraula envant, paraula enrera, donaren suport a la iniciativa, i així, els ciutadans llucmajorers tendrem en el primer número, tota una carretada de xifres i quantitats corresponents als pressupostos municipals d'enguany.

El mussolet diu que els socialistes equivocaren l'estratègia, i que tot s'hauria arreglat més aviat anomenant

«coordinador general» del butlletí al regidor del P.P. Mateu Monserrat, com especialista aventajat en l'el·laboració i presentació de «Memorias Triunfales» (... Año de labor municipal) en temps del batle Biel Ramon. És clar que llavors no hi havia oposició i tot s'aprovava per unanimitat.

I, xerrant d'assessors, pareix que ara s'han posat de moda en els partits polítics. L'òliba que sap el dimoni on se colga conta que, unes sessions plenàries enrera, el grup popular va tenir directors d'orquestra o, més ben dit, apuntadors entre els assistents.

Una senyal amb els dits, un moviment del cap i altres indicacions permeten sebre als regidors si van torts o drets. Si no ho creis, el mussolet ha posat fil a l'agulla i el mes que ve vos contarà més coses.

Dies passats el falcó tornà a la penya tot confús i demanà als seus companys si ja tornaven ser les fires. Havia vist una gentada en el Passeig Jaume III ple de llumets de colorins; el mussolet s'esclatava de riure i li digué: «Ets més beneït que una esperdenya! No saps que a devora la ronda hi ha «Llucmajor, la nit» i inauguren un nou local. Com que tant la beguda com la teca eren de franc i tothom té molta ensumera, com no vols que assemblàs la fira si més de mig Llucmajor hi va comparèixer».

L'asfaltat del camí de Vallgonera duu molta de cua. El batle ja ha fet carrerany cap a la Conselleria de Cultura convocat per la Comissió del Patrimoni Històric Artístic. Les llumneres del carrers Sant Feliu han ficat la banya i argumentant la defensa d'un talaiot, no volen veure ni una sola gota d'asfalt als voltants de la possessió i ara tenim un tros asfaltat i un tros sense asfaltar.

Per altra banda l'Ajuntament i els titulars de la finca reclamen la propietat del camí, després que els segons posassin unes barreres i el batle enviàs les brigades municipals a llevar-les d'enmig, i tot pareix que acabarà als tribunals de Justícia.

Ni una part ni l'altra amollen el mac en terra. El Falcó, que ha fet més d'una volada per devers Vallgonera, se pensa que qualche espavil·lat de Ciutat, excusant-se amb l'existència d'uns talaiots se llevarà les busques de davant ca seva. Ja veurem on s'ajaurà en Gelat.

Sabates Can Gramet

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Maria Can

Boutique

c. Impremta n.1 (Pas d'en Quint)
Tel. (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

de pinte en ample

amb el

Reial Mallorca

El porter menys golejat de Primera Divisió

Ezaki Badou

Resideix al terme de Lluçmajor

Joan Quintana

En les tres temporades que porta el meta àrab a l'illa no només s'ha confirmat com un dels millors de la història del club, sinó que endemés ha vingut a confirmar la seva fama en el passat Mundial de Mèxic-86 quan es va col·laborar, amb les excel·lents actuacions, com un dels millors porters del món. Actualment el jugador del R.C.D. Mallorca s'ha posat per dret propi a l'èlite del futbol espanyol i no debades és el porter menys golejat de la Primera Divisió, només 19 gols en 23 partits, quan es porten 22 jornades disputades, la qual cosa fa una mitjana de 0'82 per encontre jugat. Això el situa amb millor percentatge que altres guardametes, com Buyo (R. Madrid), Zubizarra

(Barcelona), Abel (Atc. Madrid), Ochoterena (València) o el soviètic Dasjaev (Sevilla). És un gran triomfador anomenat Zaki Badou, de trenta anys i de professió futbolista.

RESIDEIX A «BAHÍA GRANDE»

Però Zaki també va tenir algunes dificultats, sobretot a nivell personal el porter recorda que una de les més amargues experiències de la seva estada a Mallorca va ser quan recentment arribat, la directiva degana el va col·locar per viure en un pis del carrer Honderos de Palma. El marroquí ho recorda així: «Al Marroc m'havia acostumat a la tranquil·litat, a no sentir renous en la nit, i a Honderos quasi em

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

torn boig. Era increïble la quantitat de renous que es produïen, ni jo ni els meus podíem dormir de cap manera».

La solució va ser mudar-se a la urbanització de B. Grande, on ara la família Badou es troba feliç: «Aquí (comenta el porter mallorquinista) estam molt bé, tenim la tranquil·litat que precisam i a més comptam amb uns veïnats excel·lents. El canvi ha estat per millorar».

LLURMAJOR DE PINTE EN AMPLE AMB ZAKI BADOU

Al seu país és com un semi-Déu. El rei Hassan l'honra amb la seva amistat, a més de ser el padrí jove d'un dels seus fills, i el poble de Marroc l'estima molt. I és que aquest home té una personalitat arravatadora. No només les seves parades, els èxits futbolístics. És la seva bondat, la seva afabilitat, la seva fantasia i humanitat. Fa més de tres anys que viu a Mallorca i és un indiscutible número u. Però ell passa un poc de la popularitat... És la cara oculta d'una estrella a la qual LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE tractarà d'arribar en el proper número entrevistant-lo per als nostres lectors.

Cristaleria Llucmajor

JOAN MOREY

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color
Decorats - Vidrieres artístiques

Ronda Migjorn, 105 Tel. 66 14 93 LLUCMAJOR

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Ensenat

Servei Automòbils

C/. Ripoll, 30 - Tel. 66 22 13

piva motor s.a.

M. Mas, «Es Galleter», M. Fluxà, de s'Estació i Ll. Salvà, de ca na Verda, varen rebre l'escut d'or del club

El C.F. Lluçmajor homenatja els seus fundadors

Quintana

Devers l'any 1923 es va construir el Camp d'Es Monestir i en el transcurs del temps va esdevenir capdavanter del nostre futbol, va ser escenari d'importants encontres malgrat les mínimes dimensions, i prest es va jugar el primer partit que va coincidir amb la festa patronal de Santa Cànida, un 12 d'agost. Hi acudiren els primers aficionats i l'equip local, el «C.D. Lluçmayorense» va quedar format pels següents jugadors: S. Salvà, a la porteria, M. Cañellas, J. Julià i J. Vidal, en la defensa, M. Fluxà i R. Ginard a la mitja i M. Oliver, M. Mas, A. Salvà, Ll. Salvà i J. Font a la davantera. L'equip rival, «Unión Protectora Mercantil» de Palma, un dels equips més forts del moment, va vèncer amb tota comoditat (1-6) al novell equip local però el resultat era el que menys importava perquè el més important era la pràctica del futbol, que a través del temps esdevendria el primer acte esportiu mundial. Aquest havia començat ja la seva història, a Lluçmajor.

67 ANYS MÉS TARD

D'aquells onze pioners del nostre futbol, quan manquen pocs mesos perquè es complin els seixanta-set anys, només en queden tres de vius, el centrecampista Miquel Fluxà

(de S' Estació), el mig interior, Miquel Mas (Es Galleter) i el davanter Lluís Salvà (de ca na

Moments en que els homenatjats reben l'escut d'Or del C.F. Lluçmajor

Miquel Mas «Es Galleter» efectuant la treta d'honor en representació dels seus companys Lluís Salvà «De ca na Verda» i En Miquel Fluxà «De S'Estació»

Verda). Tots tres, juntament amb els vuit ja desapareguts, varen lluir per primer cop la camiseta vermella i els calçons blaus de Lluçmajor

(«C.D. Lluçmayorense») el nom del qual va ser el més sensat que podia passar llavors, com va dir molt encertadament M. mas «Es Galleter»: «el

primer nom que se'ns va ocórrer per al nostre equip va ser el del nostre mateix poble».

Molts equips es varen

Els homenatjats en gorra (Miquel Mas), capell (Miquel Fluxà) i boina (Lluís Salvà) somriuen juntament amb el batle de la ciutat, Joan Monserrat i el president del C.F. Lluçmajor, Biel Paniza.

significar amb la nostra ciutat al llarg d'aquests anys: «C.D. Lluçmayor» (1923), «S.D. Lluçmayor» (1925), «F.C. Lluçmayor» (1926), «Lluçmayor F.C.» (1928), C.F. «Lluçmayor» (1930), «C.D. Lluçmayor» (1931) i el C.F. «Lluçmayor» (1972) el qual, després de dotze anys d'existència i d'haver pujat a IIIª Regional a Primera va cessar en les activitats l'any 85 quan figurava a IIª Regional ja que havia descendit de categoria l'anterior temporada.

UN MERESCUT HOMENATGE

Després de quatre anys d'haver desaparegut del mapa futbolístic, va tornar el C.F. Lluçmajor (1989-90) sota la presidència de G. Paniza i enrolat en plena competició lliguera de IIIª Regional, amb la venguda a Lluçmajor del C.D. Margalidà, el camp Municipal d'Esports es va vestir de gala, per tal de rendir un homenatge ben merescut a aquests tres capdavaners del futbol

llucmajorer.

En els prolegòmens del partit, C.F. Lluçmajor-C.D. Margalidà, un 21 de gener del 1990, Miquel Mas «Es Galletes» rebia de mans del batle Joan Monserrat, l'escut d'Or del C.F. Lluçmajor, en el mateix moment que el vicepresident del club, Pere Benítez l'entregava a Miquel Fluxà, «de S'Estació», i també el president l'imposava a Lluís Salvà, «de Ca Na Verda».

I amb aquest Escut d'Or a la solapa, que per primera vegada se'ls entregava a tots tres, Miquel Mas, en representació dels seus companys, va efectuar la treta d'honor un horabaixa històric on el «flash» fotogràfic de LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLÉ no va voler perdre i ara vol aprofitar l'ocasió per donar-los en nom de tots els components que fan possible aquesta publicació, la nostra més sincera enhorabona i felicitació, perquè nosaltres, com ells, i en això ens assemblam, el primer que ens va ocórrer al fundar la revista va ser el nom del nostre poble: LLUCMAJOR.

Resultats i classificació

I VOLTA

Santanyí, 2-Espanya, 1
Espanya, 1-Montuiri, 0
Espanya, 0-Ferriolense, 1
Artà, 1-Espanya, 1
Espanya, 0-La Unión, 1
Alaró, 1-Espanya, 0
Espanya, 3-Calvià, 0
Esporles, 3-Espanya, 1
Espanya, 4-Margaritense, 0
Murense, 1-Espanya, 1
Espanya, 3-Poblense, 0
Ses Salines, 2-Espanya, 1
Espanya, 3-Sancelles, 0
Escolar, 4-Espanya, 0
Espanya, 0-Rtvo. La Victòria, 1
Pollença, 1-Espanya, 0
Espanya, 0-Soledad, 0
Atco. Rafal, 1-Espanya, 1
Espanya, 3-Alcúdia, 4

Espanya, 4-Artà, 3
La Unión, 2-Espanya, 1
Espanya, 3-Alaró, 0

RESULTATS I CLASSIFICACIÓ DEL C.F. LLUCMAJOR DE TERCERA REGIONAL I VOLTA

Margaritense, 0-Lluçmajor, 5
Lluçmajor, 1-Ariany, 0
Colònia, 1-Lluçmajor, 1
Lluçmajor, 2-Sant Joan, 0
Lluçmajor, 3-Porreres Atc., 1
Ca'n Picafort, 2-Lluçmajor, 0
Lluçmajor, 5-Sancelles, 0
Lluçmajor, 2-Atc. Lluç, 1
Vilafranca, 0-Lluçmajor, 0
Lluçmajor, 1-Escolar, 0
Altura, 0-Lluçmajor, 1
Lluçmajor, 1-Porreres, 1

II VOLTA

Espanya, 1-Santanyí, 0
Montuiri, 2-Espanya, 0
Ferriolense, 1-Espanya, 2

II VOLTA

Lluçmajor, 2-Margaritense, 0
Ariany, 0-Lluçmajor, 4
Lluçmajor, 3-Colònia, 1

1. ALCUDIA	25	15	5	5	46	29	35	+11
2. Ferriolense	25	14	6	5	41	19	34	+8
3. Esporles	25	14	6	5	48	31	34	+8
4. Alaró	25	14	5	6	44	29	33	+7
5. Calvià	25	13	4	8	43	34	30	+4
6. Montuiri	25	13	3	9	53	35	29	+3
7. Margaritense	25	13	3	9	44	33	29	+3
8. Ses Salines	25	11	6	8	36	33	28	+4
9. Rivo Victoria	25	12	2	11	54	43	26	+2
10. Poblense	25	11	3	11	32	36	25	+1
11. Pollença	25	8	8	9	35	39	34	0
12. Espanya	25	9	4	12	34	31	22	-4
13. Santanyí	25	9	4	12	30	35	22	-4
14. Murense	25	6	9	10	27	42	21	-3
15. Sancelles	25	7	6	12	29	49	20	-4
16. Artà	25	8	3	14	45	51	19	-7
17. La Unión	25	9	1	15	35	57	19	-7
18. Atco Rafal	25	6	6	13	22	37	18	-6
19. Soledad	25	7	3	15	21	42	17	-7
20. Escolar	25	5	5	15	29	43	15	-9

1. LLUCMAJOR	15	11	3	1	31	7	25	+7
2. Porreres	16	9	5	2	43	21	23	+7
3. Vilafranca	15	7	5	3	33	21	19	+5
4. Porreres Atc.	15	7	5	3	27	15	19	+5
5. Ca'n Picafort	15	8	2	5	21	16	18	+2
6. Av. Lluç	15	6	5	4	30	17	17	+1
7. Altura	15	6	3	6	27	23	15	+1
8. Colònia	16	4	6	6	25	35	14	-4
9. Escolar	15	6	1	8	22	28	13	-3
10. Sant Joan	16	3	5	8	14	19	11	-3
11. Margaritense	16	2	7	7	14	27	11	-3
12. Ariany	15	2	3	10	9	35	7	-7
13. Sancelles	14	2	2	10	12	43	4	-8

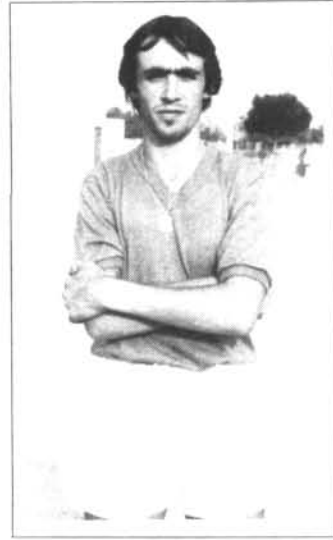
«La Saga» dels Cano, 8 anys després

Els són, de major a menor, Josep, Rafel i Francesc. La «SAGA» dels Cano que, vuit anys més tard, torna a estar unida a través del futbol, a més del parentesc. A la primera composició fotogràfica podem veure els germans Cano Quan defensaven els colors del C.D. Espanya, la temporada 1981-82, Josep jugava amb els Infantils i Rafel i Francesc amb els juvenils.

La segona fotografia ens mostra els germans Cano units un altre cop, ara defensant els colors del C.F. Lluçmajor l'actual temporada 1989-90.

Tot un exemple d'una família de bons futbolistes que a més dels llaços de sang estan units pels de futbol. LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE ha volgut volotar com es mereix aquesta circumstància poc comuna en el món del futbol com és la de tres germans que juguin junts després de vuit anys, units pel mateix esport i defensant els mateixos colors, abans amb el blau i ara amb el vermell. Enhorabona, doncs, a la família Cano i que continuïn així molts d'anys.

Joaquín

Josep, Rafel i Francesc «Sa Saga des Cano», 8 anys després

*Sabates
Ca'n Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

PETITONS

**ARTICLES
INFANTILS**

**LLISTES
NAIXEMENT**

De 0 a 10 anys

Plaça d'Espanya, 46 - Tel. 66 18 59
LLUCMAJOR

Futbol d'Empreses

VIIIe Campionat de Mallorca

Data: 6-I-90
JEAM BAR, 3
RT. TROPICAL, 0

Encontre jugat a Sa Pobla contra el primer classificat del grup d'aquest vuitè Campionat de Mallorca, que, pel que s'ha vist fins ara està damunt, a la classificació, per mèrits propis. Quan només s'havia començat i es duïen 10 minuts de joc, el TROPICAL ja havia encaixat un gol i al descans s'hi arribà amb el resultat advers de 2-0. A la segona part, el TROPICAL va reaccionar però la poca fortuna que tengué davant la porteria contrària fou obstacle per no aconseguir marcar en tot el partit. Al final, el JAEM, amb una jugada desgraciada de P. Vich va fer penaltie a un davanter acabant amb el resultat definitiu de 3-0.

13-I-90
RT. TROPICAL, 2
TOT ESPORT, 0

Gols: Miquel Jaume i F. Magaña.

Partit jugat al municipal de Llucmajor on el TROPICAL, gràcies a un gol aconseguit a cada part, s'alçà amb la victòria.

Dos equips bastant igualats que jugaren un enfrontament també semblant on la veterania va ser el factor dominant i decisiu de cara al resultat final.

DATA: 20-I-90
PREFAMA, 0
TROPICAL, 6

Aquest va ser un partit en què el resultat ja evidència la superioritat de

l'equip Ilucmajorer. En cap moment l'equip del TROPICAL no va trobar obstacles ni va perillar la victòria. Un encontre en el qual totes les línies varen ser superiors a les del rival. Pere Vich va començar la línia golejadora marcant ni més ni menys que cinc gols (5) i el sisè va ser obra de Jeroni Tomàs, jugador també molt actiu durant aquest horabaixa.

DATA: 27-I-90
TROPICAL, 5
FERRILENC, 0

Una nova golejada de l'equip Ilucmajorer, aquest pic contra el de Son Ferriol. En aquesta

aquest encontre) i Magaña, de falta directa, va aconseguir un esplèndid gol.

Quant a la resta no cal afegir molt més ja que el TROPICAL es va mostrar molt superior a l'adversari, si bé hem de dir que tengueren algunes ocasions que, per precipitació, no varen finalitzar.

DATA: 3-11-90
ZARZA, 1
TROPICAL, 1

Encontre prou difícil ja que aquesta vegada es lluitava contra el segon classificat del grup; un equip molt seriós i ben compenetrat que, als cinc minuts de partit, ja havia marcat el seu gol.

Al minut 20 de la primera part, P.Vich establia el resultat definitiu d'empat a u. Després del descans, les ocasions, encara que no varen ser nombroses, es varen produir a ambdues porteries, aconseguint d'aquesta manera una positiu ben valuós, tenint en compte que el Zarza no ha perdut cap encontre i n'ha empatat nou.

Jaume

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Bàsquet

Juventud de Lluçmajor

Categoria Infantil Femení: Entusiasme i ganes de jugar

No es pot trobar una explicació més apropiada que aquesta, l'entusiasme i les ganes de jugar. Si no fos per això, després de les primeres, «paneres» que les donaren hi havia motiu per haver-se retirat de la competició, com així va proposar algun directiu, emperò les nines volgueren continuar.

Dia 3 de febrer han jugat l'últim partit de la lliga a Montuiri i Lluçmajor formen el grup A-1. No era el més adequat que l'equip infantil femení estàs integrat dins aquest grup ja que és el primer any de la seva categoria i així les podia anar millor a la categoria B. A Ciutat varen tenir en compte únicament que l'equip infantil femení de Lluçmajor,

la temporada 88-89 havien fet molt bona lliga i havien quedat a la categoria A (són les que ara juguen com a Cadetes).

L'absència d'un representant de la directiva Lluçmajorera quan se va fer el sorteig

a Ciutat, va donar peu a què no se tengués en compte que les nines eren del primer any.

Ara començaran una segona lliga o Play-of els grups A-1 i A-2, formant el 1er i 2^{on} de cada grup i l'A-1, el 3er, i

4^{on}, l'A-2 i 5^{on} i 6^{on} l'A-3. D'aquesta manera els dos primers classificats jugaran el campionat de Balears i els dos darrers passaran a Categoria B.

Guillem Oliver

Antònia Matamalas, entrenadora

Va començar a entrenar l'any 81 i fins el 83 va entrenar les juvenils, la temporada 85-86 va entrenar juniors i ara, aquest any, ha començat amb les infantils.

- Les nines tenen molta voluntat. No s'han desil·lusionat gens de no guanyar cap partit.

- Jo ja sabia que era molt difícil fer alguna cosa de positiu.

- Estic contenta de veure que comencen a formar un conjunt bastant escolar de les Escoles, i d'altres col·legis.

- Fisicament no estan en la millor forma. Estan en una edat difícil. Varen néixer l'any '77 i algunes el '76, aquestes ja no podran jugar com a infantils la

pròxima temporada.

- Han estat molt bones nines. Són molt dúctils. Escolten i procuren fer el que els dic. A vegades ho aconsegueixen. La intenció sempre és bona.

- Estic segura que l'any que ve farem un bon paper. Ja he dit que el conjunt comença a funcionar com a tal.

- Sempre és més alegre guanyar. Entendre's entre ells és el més important i que segueixin les meves instruccions és molt positiu. Perdre sa-

bent que s'ha fet tot el possible per guanyar, no és tan dolent.

- Aquesta temporada hem comptat amb les següents jugadores: Ana Fuentes, Paquita Sarmiento, Cristina Mesquida, M. Mar Roser, Natacha Bellido, Mercedes Gázquez, Antònia Bonet, Malén Barceló, Bàrbara Clar, Mre Antònia Alzamora i Antònia Oliver.

- Esper que la 2ona lliga mos sigui un poc més favorable.

Que així sia!

G. Oliver

NAIXEMENTS

- Joana Aina Pérez Adrover, filla de Joan i Jerònia, nasqué el 25/12.
- Miquel Àngel Maya Estarellas, fill de Manel Jaume i Maria nasqué el 3/1.
- M^a del Mar Cardell Miralles, filla d'Antoni i Maria, nasqué el 7/1.
- Margalida Catany Mir, filla d'Andreu i Francisca, nasqué el 1/1.
- Francisca Forteza Mascaró, filla de Llorenç i Catalina M^a, nasqué el 9/1.
- Miquel Martorell Sanna, fill de Gabriel i Isabel M^a, nasqué el 29/12.
- Antoni Peset Rubio, fill d'Antoni i Francisca, nasqué el 22/1.
- Mª Gràcia Fullana Oliver, filla de Joan i Dolors, nasqué el 23/1.
- Gabriel Obrador Escalas, fill de Mateu i Margarida, nasqué el 24/1.

MATRIMONIS

- Enric Martín i Úrsula Wolf, es casaren el 4/1 al Jutjat de Pau.
- Lluís López Miralles i Joana

Aina Muñoz Reinoso, es casaren el 4/1 al Jutjat de Pau.

- Joan Jaume Femenias i Francisca Esperança Clar Pou, es casaren el 28/10 a l'església de Sant Bonaventura.

- Agustí Rodríguez González i Encarnació Rodríguez Rodríguez, es casaren el 20/8 a l'església de la Lactància.

- Mateu Bonet Galmés i Margalida Vanrell Rosca, es casaren el 13/1 a l'església de Sant Bonaventura.

- Bartomeu Obrador Garcia i Catalina Gelabert Servera, es casaren el 13/1 a l'església de Sant Bonaventura.

- Jaume Rodríguez Martínez i Francisca Garcia Baidez, es casaren el 28/1 a l'església de la Lactància.

DEFUNCIONS

- Antoni Puigserver Sastre, morí el 2/1 als 90 anys.
- Esperança Serra Costa, morí el 2/1 als 85 anys.
- Climent Feliu Boscana, morí el 12/1.
- Miquel Martínez Morf, morí el

12/1 als 59 anys.

- Sebastià Cerdà Cañellas, morí el 18/1 als 80 anys.

- Catalina Puigserver Salvà, morí el 20/1 als 84 anys.

- Joana Aina Taberner Puigserver, morí el 20/1 als 74 anys.

- Maria Matas Boscana, morí el 26/1 als 78 anys.

- Rafel Catany Servera, morí el 28/1 als 89 anys.

- Antoni Mas Cardell, morí el 28/1 als 87 anys.

- Catalina Covas Cañellas, morí el 29/1 als 79 anys.

- Agustí Clar Garcias, morí el 30/1 als 89 anys.

RESUM DE L'ANY 1989

Naixements:

Nins: 38

Nines: 32

Matrimonis:

Jutjat: 22

Església: 58

Defuncions:

Homes: 56

Dones: 79.

major

Antònia Tsern

PERRUQUERIA UNISEX

C/. Major, 7 - Telèfon 66 13 59
LLUCMAJOR (Mallorca)

PEGASO

TALLER AUTORITZAT

ANTONI ROSSELLO RAMIS

Carrer Navarra, 4-6 - Tel. 66 09 28

EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres

de 9 a 12 i de 15 a 19

i els dissabtes de 9 a 19

Ci Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12

LLUCMAJOR.

RESTAURANT

GRAN VIA

**NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEIGS**

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

SOPA DE LLETRES

8 noms de colors. Poden estar escrits per amunt, per avall, de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta.

A	B	C	E	L	M	O	N	P	A	S	T
R	B	L	A	N	C	P	E	F	G	N	H
V	A	B	C	F	L	Q	T	R	S	E	N
X	R	G	H	J	J	M	N	R	P	G	T
Y	V	E	R	M	E	L	L	O	R	R	S
Z	E	H	J	J	Q	P	A	B	T	E	A
T	R	B	J	G	R	I	S	O	T	A	C
O	D	A	A	H	B	I	O	A	E	B	Z
M	B	D	F	H	J	K	R	H	I	L	E
R	C	E	G	J	H	L	O	N	R	A	S
B	G	R	O	C	K	M	S	H	I	U	R
A	K	P	R	T	U	S	A	Q	O	J	I

ENDEVINALLES

A

Me trepitgen, me capolen,
i me tornen trepitjar;
part de mi és per fer pa,
l'altra s'ase se la menja.

B

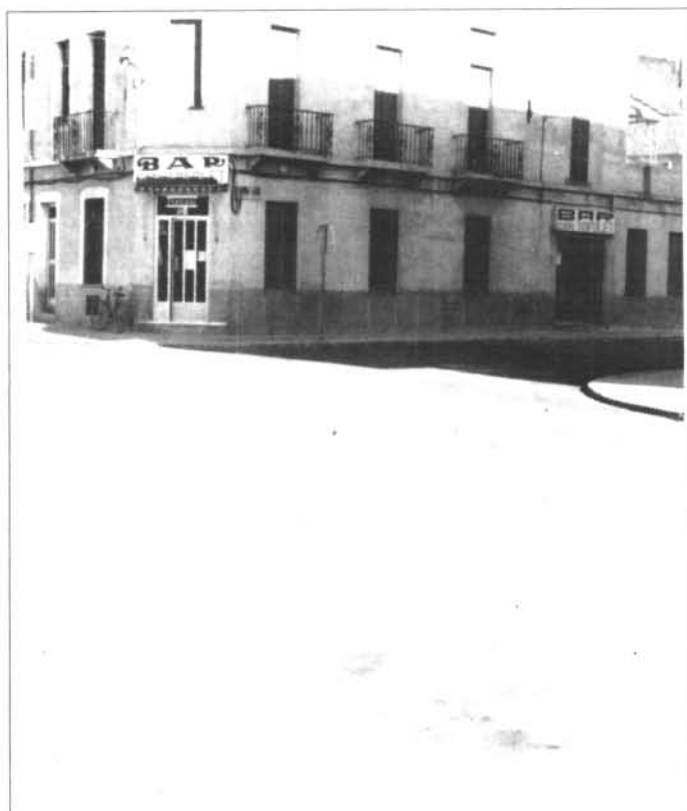
Tot el dia voltes don,
amb un carretó dins s'era
i si m'atur, de darrera
m'omplen s'esquena de tronc.

SOLUCIÓ

Verticals: 1.- Matinada. 2. Una, (Al revés) Roca. 3. Li, Ido, E.
4. Amiga (Al revés) Pa. 5. Amulet. 6. E, Pa, (Al revés) Ta. 7.
Silur, L. 8. (Al revés) Rua, Cera.

Horizontals: 1.- Mula, Esa. 2.- Anima (Al revés), U. 3.- Ta,
Impur. 4.- I, Igual. 5.- Nadal, (Al revés) Ca. 6.- (Al revés) Oca,
E, Re. 7. Do, Eta, R. 8. (Al revés) Pera, (Al revés) Alt.

Endevinalles: (El vi), (El raïm)

P'es forat d'es moix

Aquí, encara que no ho sembli, hi ha un pas de pions. Si es tornàs pintar i a més es posàs senyalització vertical és ben probable que es contribuís a evitar algun accident. Sobretot tenint en compte que a pocs metres hi ha una escola amb més de sis-cents alumnes.

FOTO ESTUDI
REPORTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITÀRIA

C/. d'Es Vall, 21 - Tel. 66 00 29

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Restaurante-Asador
LLUCMAJOR

Avda. Carlos V
Esq. Carretera Campos
Teléfono 66 04 89
LLUCMAJOR
(Mallorca)

**PISCINA, TERRASSA
I MENJADOR D'ESTIU**

*Especialitat en carns al forn
i a la brasa*

**LOCAL PER A NOCES I
COMUNIONS**

SA FONT

C/. Font, 5 - Tel. 66 14 17 - LLUCMAJOR

- * JOIERIA
- * RELLOTGERIA
- * OBJECTES REGAL
- * REPARACIONS

BITLLETS D'AVIÓ
amb reserva i
confirmació
immediata a
través del nou
equip
informatitzat

Aquest servei el trobareu a «Viatges XALOKI»
sense cap tipus de suplement sobre el
preu oficial

C/. Maria Antònia Salvà, 38 - Tels. 26 74 50 - 54 - 58
S'ARENAL

Dr. PEDRO GARAU LLOMPART ACUPUNTURA

Lunes, miércoles y viernes, cita previa

Tratamientos de:

Stress, ansiedad, depresión
Obesidad
Tabaquismo
Reumatismos
Lumbagias
Ciáticas
Cervicalgias
Vértigos - Acuferos
Frigidez

**Venda i assistència
tècnica dels productes:**

BOSCH
Automòbil

BOSCH
Eines

BLAUPUNKT

Calentadors
JUNKERS

Electricitat i Electrònica
de l'automòbil

INJECCIÓ DE BENZINA

Aires acondicionats
CARRIER
MITCHELL

Tacògrafs

So i alta fidelitat
Automòbil

BLAUPUNKT
Alarmes
Esquiladores
Motoserres
Plaques solars
Generadors
Lloguer maquinària
Martells

AUTO-ELECTRIC *Barcelona*

Ronda de Ponent s/n. - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

Servei Oficial Bosch

EINES AMB LA GARANTIA BOSCH

SEAT. MAS POR MENOS.

SEAT
Grupo Volkswagen

Informes:

SEAT

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**